

Agenda – Y Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol

Lleoliad: I gael rhagor o wybodaeth cysylltwch a:
Ystafell Bwyllgora 1 – Y Senedd **Gareth Williams**
Dyddiad: Dydd Llun, 13 Ionawr 2020 Clerc y Pwyllgor
Amser: 13.00 0300 200 6362
SeneddMCD@cynulliad.cymru

1 Cyflwyniad, ymddiheuriadau, dirprwyon a datgan buddiannau

13.00

Caiff eitemau 2 a 3 eu trafod gyda'i gilydd

2 Y newid yng nghyfansoddiad Cymru: Sesiwn dystiolaeth 4

13.00–14.30

(Tudalennau 1 – 28)

Mark Drakeford AC, Prif Weinidog Cymru

Chris Warner, Dirprwy Gyfarwyddwr, y Cyfansoddiad a Chyfiawnder

Des Clifford, Cyfarwyddwr Cyffredinol Swyddfa'r Prif Weinidog

Rob Parry, Dirprwy Gyfarwyddwr Deddfwriaeth Pontio Ewropeaidd

[Diwygio ein Hundeb: Cydlywodraethu yn y DU](#) (PDF 184KB)

CLA(5)–02–20 – Papur briffio

CLA(5)–02–20 – Papur 1 – Llythyr gan y Cwnsler Cyffredinol, 27 Tachwedd 2019

3 Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol ar Fil yr Undeb

Ewropeaidd (Cytundeb Ymadael)

(Tudalennau 29 – 81)

[Bil yr Undeb Ewropeaidd \(Cytundeb Ymadael\) 2019–20](#)

CLA(5)–02–20 – Papur cefndir

CLA(5)–02–20 – Papur 2 – Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol

CLA(5)–02–20 – Papur 3 – Llythyr gan y Prif Weinidog – 8 Ionawr 2020

4 Offerynnau sy'n codi materion i gyflwyno adroddiad yn eu cylch i'r Cynulliad o dan Reol Sefydlog 21.2 neu 21.3

14.30–14.35

Offerynnau'r Weithdrefn Penderfyniad Negyddol

4.1 SL(5)485 – Rheoliadau Adeiladu (Diwygio) (Cymru) 2019

(Tudalennau 82 – 113)

CLA(5)–02–20 – Papur 4 – Adroddiad

CLA(5)–02–20 – Papur 5 – Rheoliadau

CLA(5)–02–20 – Papur 6 – Memorandwm Esboniadol

4.2 SL(5)486 – Gorchymyn Ardrethu Annomestig (Rhyddhad Ardrethi i Fusnesau Bach) (Cymru) (Diwygio) 2019

(Tudalennau 114 – 125)

CLA(5)–02–20 – Papur 7 – Adroddiad

CLA(5)–02–20 – Papur 8 – Gorchymyn

CLA(5)–02–20 – Papur 9 – Memorandwm Esboniadol

5 Papur(au) i'w nodi

14.35–14.40

5.1 Llythyr gan y Dirprwy Weinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol: Bil Plant (Diddymu Amddiffyniad Cosb Resymol) (Cymru)

(Tudalennau 126 – 130)

CLA(5)–02–20 Papur 10 Llythyr gan y Dirprwy Weinidog Iechyd a

Gwasanaethau Cymdeithasol, 7 Ionawr 2020

6 Cynnig o dan Reol Sefydlog 17.42 i benderfynu gwahardd y cyhoedd o'r cyfarfod ar gyfer y busnes a ganlyn:

14.40

Caiff eitemau 7 a 8 eu trafod gyda'i gilydd

7 Y newid yng nghyfansoddiad Cymru: Trafod y dystiolaeth

14.40–14.50

8 Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol ar Fil yr Undeb Ewropeaidd (Cytundeb Ymadael): Trafod y dystiolaeth

9 Gohebiaeth gan Gadeirydd y Pwyllgor ar Ddiwygio Etholiadol y Cynulliad

14.50–15.00

(Tudalennau 131 – 132)

CLA(5)–02–20 – Papur 11 – Llythyr gan Gadeirydd y Pwyllgor ar Ddiwygio Etholiadol y Cynulliad, 16 Rhagfyr 2019

Dyddiad y cyfarfod nesaf – 20 Ionawr

Mae cyfyngiadau ar y ddogfen hon

Mick Antoniw AC
Cadeirydd y Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol
Cynulliad Cenedlaethol Cymru
Bae Caerdydd
CF99 1NA

27 Tachwedd 2019

Annwyl Mick

Diolch ichi am eich llythyr dyddiedig 18 Hydref ac am groesawu fy nghyhoeddiad ar ffurf Datganiad Ysgrifenedig ar 18 Medi ynglŷn ag achosion cyfreithiol yn deillio o addoedi Senedd y DU. Codwyd amryw o faterion pwysig gennych hefyd mewn perthynas â'ch ymchwiliad i gyfansoddiad Cymru sy'n newid.

Nodwyd gennych fod sylw yn cael ei roi yn 'Diwygio ein Hundeb: Cydlywodraethu yn y DU' i'r cwestiwn, yng nghyd-destun Confensiwn Sewel, sut y gellid diffinio na ddylai Senedd y DU "fel arfer" geisio deddfu ar gyfer tiriogaeth, mewn perthynas â materion sydd o fewn cymhwysedd deddfwrfa ddatganoledig y diriogaeth honno, heb gydsyniad pendant y ddeddfwrfa honno. Mae'r ddogfen bolisi honno yn amlinellu barn Llywodraeth Cymru ar y mater a byddwn yn parhau i fynd ar ei drywydd gyda Llywodraeth y DU. Byddaf yn rhoi'r diweddaraf ichi am y cynnydd i'r perwyl hwn. Byddem hefyd yn croesawu rhagor o drafodaeth â'r Pwyllgor am y ffordd y gellid defnyddio'r dystiolaeth yr ydych chi wedi'i derbyn a'r ystyriaeth yr ydych chi wedi'i rhoi ar gyfer llywio trafodaethau rhynglywodraethol.

Gofynnoch saith gwestiwn penodol, sydd wedi'u hatgynhyrchu isod ynghyd â'm hatebion innau:

C1: A allwch chi egluro sut y mae'r cytundeb rhynglywodraethol wedi bod yn sail i sicrhau y bu cydsyniad y Cynulliad yn rhan annatod o sicrhau y gall ein llyfr statud weithio'n iawn?

Gwahoddodd Llywodraeth Cymru y Cynulliad i gydsynio â Bil yr Undeb Ewropeaidd (Ymadael) yn rhannol ar y sail bod y Cytundeb Rhynglywodraethol yn ailadrodd ymrwymiad Llywodraeth y DU i beidio fel arfer â defnyddio pwerau i ddiwygio deddfwriaeth ddomestig mewn meysydd sydd wedi'u datganoli heb gytundeb Llywodraeth Cymru. Yn sgil penderfyniad y Cynulliad i roi ei gydsyniad i'r Bil, cafodd camau i graffu ar y trefniant hwn eu hymgorffori yn Rheol Sefydlog 30C.

At hynny, mae'r Cytundeb Rhynglywodraethol, a'r cydweithio a ddeilliodd ohono, wedi sicrhau nad yw Llywodraeth y DU wedi cyflwyno rheoliadau o dan adran 12 o Ddeddf yr

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1NA

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

PSCGBM@gov.wales / YPCCGB@llyw.cymru

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Undeb Ewropeaidd (Ymadael) i gyfyngu ar gymhwysedd y Cynulliad Cenedlaethol. Yn ein barn ni, mae hyn yn gryn gyflawniad oherwydd, fel y byddwch yn cofio, byddai'r Bil gwreiddiol wedi atal y Cynulliad Cenedlaethol rhag deddfu mewn unrhyw fodd yn ymwneud â chymhwysedd datganoledig lle y bu cyfraith yr UE yn berthnasol cyn hynny.

C2: Pam mae cytundebau rhynglywodraethol yn briodol ar gyfer delio â deddfwriaeth sylfaenol sy'n cael ei phasio gan ddeddfwrfeydd?

Mae cytundebau rhynglywodraethol yn ffordd dryloyw o bennu'r egwyddorion y mae llywodraethau yn bwriadu ufuddhau iddynt, a'r mecanweithiau y maent yn bwriadu eu defnyddio, wrth gydweithio ar gyfer gweithredu deddfwriaeth sylfaenol sy'n cael eu pasio gan ddeddfwrfeydd. Maent yn adlewyrchu'r rhyngysylltiad sydd rhwng cyfrifoldebau llywodraethau'r DU a'r rôl y maent yn ei rhannu wrth lywodraethu'r DU.

C3: O ran Bil Amaethyddiaeth y DU a'n hystyriaeth o femoranda cydsyniad deddfwriaethol Llywodraeth Cymru, eglurodd Ysgrifennydd y Cabinet dros Ynni, Cynllunio a Materion Gwledig fod Llywodraeth Cymru wedi gwneud cytundeb â Llywodraeth y DU. Mae ein hadroddiad ar yr ail femorandwm cydsyniad deddfwriaethol wedi mynegi pryder ynghylch y dull a ddefnyddiwyd. Yn eich barn chi, a ddylai cytundebau o'r fath hefyd fod yn destun cydsyniad ffurfiol gan y Cynulliad Cenedlaethol yn y dyfodol?

O ran eu natur, cyfrifoldeb y gweithrediaethau perthnasol yw cytundebau rhynglywodraethol, a dylai hynny barhau. Ni ddylai cytundebau rhynglywodraethol fod yn ddarostyngedig i gydsyniad deddfwrfeydd. Mae Llywodraeth Cymru yn ymrwymo i ystod o gytundebau, rhai ohonynt sy'n ei rhwymo mewn cyfraith a rhai nad ydynt yn gwneud hynny, ac ni fyddai'n briodol yn gyfansoddiadol o ystyried y gwahanu pwerau i'r Cynulliad gydsynio i'r rheini. Fodd bynnag, gall Aelodau graffu arnynt wrth reswm, ac maent yn gwneud hynny.

Pan fo cysylltiad rhwng cytundebau rhynglywodraethol â deddfwriaeth sylfaenol y mae cydsyniad y Cynulliad yn cael ei geisio ar ei chyfer, byddem yn rhagweld y byddai ystyried y cytundeb rhynglywodraethol perthnasol yn rhywbeth i'r Cynulliad ymgymryd ag ef. Yn fwy na hynny, byddem hefyd yn rhagweld y byddai'r Cynulliad yn parhau i graffu ar y modd y caiff cytundebau rhynglywodraethol eu gweithredu o dan y mecanweithiau y cytunwyd arnynt yn y cytundeb rhyng-sefydliadol rhwng y Cynulliad a Llywodraeth Cymru.

C4: Pa risgiau sy'n gysylltiedig â chytundebau rhynglywodraethol o ystyried nad ydyn nhw'n rhwymo'n gyfreithiol, a sut y gall Llywodraeth Cymru geisio amddiffyn setliad datganoli Cymru pe bai gwahanol lywodraethau yn diystyru'r cytundebau hyn yn y dyfodol?

Nid yw'r defnydd o gytundebau rhynglywodraethol yn effeithio ar y setliad datganoli, oherwydd maent yn gweithredu o fewn y setliad presennol. Yn ein barn ni, mae defnyddio cytundebau rhynglywodraethol yn golygu bod gennym fwy o ddylanwad mewn penderfyniadau ac felly rydym yn gallu diogelu buddiannau Cymru, y mae'r Cynulliad yn ein dwyn i gyfrif amdanynt.

C5: Pa mor gynaliadwy yw'r defnydd o gytundebau rhynglywodraethol a fframweithiau cyffredin dros y tymor hwy? Os gall llywodraethau newydd y dyfodol ddiystyru neu derfynu fframweithiau cyffredin anneddfwriaethol, sut mae hyn yn ffordd briodol ymlaen? Byddai'n ddefnyddiol pe baech yn cadarnhau y bwriedir i fframweithiau cyffredin deddfwriaethol ac anneddfwriaethol fod yn ddatrysiad tymor hir.

Ers 2017, mae un Llywodraeth y DU ar ôl y llall wedi ymrwymo i Fframweithiau Cyffredin ac, hyd yma, ni fydd unrhyw amharodrwydd i gymryd rhan. Cynsail Fframweithiau Cyffredin yw'r gydnabyddiaeth glir o fanteision gweithio rhynglywodraethol mewn meysydd sydd o ddiddordeb cyffredin. Maent yn adeiladu ar berthnasol hirdymor rhwng swyddogion ar

draws y DU a sefydlwyd ers datganoli. Ond maent hefyd yn ffurfioli'r perthnasoedd hyn ac yn sicrhau bod eglurder mewn perthynas â'r cyfrifoldebau newydd sy'n dod i'r amlwg yng nghyd-destun penderfyniad y DU i ymadael â'r UE. Mae fframweithiau deddfwriaethol ac anneddfwriaethol ac elfennau fframwaith yn rhannau pwysig o'r berthynas hirdymor hon. Bwriedir i'r fframweithiau fod yn ymrwymiad hirdymor gyda darpariaeth a mecanweithiau penodol ar gyfer eu hadolygu a'u diweddarau, a dylai deddfwrfeydd a llywodraethau'r dyfodol allu rhoi proses ail-negodi ar waith. Bydd y darpariaethau ar gyfer adolygu ac asesu, a'r gweithdrefnau monitro yn eu galluogi i esblygu ac addasu i safbwyntiau polisi sy'n datblygu.

C6. Sut mae defnyddio cytundebau rhynglywodraethol a fframweithiau cyffredin yn effeithio ar gymhlethdod y setliad datganoli i ddinasyddion?

Yn gyntaf, mae angen cydnabod mai dim ond mewn cyd-destun lle mae'r DU wedi ymadael â'r UE y bwriedir i gytundebau rhynglywodraethol a fframweithiau cyffredin o'r fath weithredu. Byddai ymadael â'r UE wrth gwrs yn golygu bod gan Lywodraeth Cymru a'r Cynulliad ran fwy uniongyrchol mewn meysydd o'r gyfraith sydd o fewn cymhwysedd datganoledig. Yn y cyd-destun hwn, nod cytundebau rhynglywodraethol a fframweithiau cyffredin yw rhoi sicrwydd ynghylch effaith y setliad datganoli ar gyfer dinasyddion. Mae dinasyddion yn derbyn amrywiaeth o wasanaethau wedi'u datganoli a rhai sydd heb eu datganoli yng Nghymru, ac mewn gwirionedd mae cyfrifoldebau sydd wedi'u datganoli a rhai sydd heb eu datganoli yn effeithio ar ei gilydd. Yn y cyd-destun hwn, mae agwedd gryno, a chllir, sydd wedi ei chyhoeddi a bod trwy broses graffu, tuag at y ffordd y mae Llywodraeth Cymru yn gweithio gyda llywodraethau eraill y DU ar feysydd sydd o ddiddordeb cyffredin, ac sy'n cael effaith ar ddinasyddion, yn gam pwysig ymlaen. Mae cytundebau rhynglywodraethol sy'n defnyddio iaith glir yn golygu nad oes unrhyw ddryswch ac maent yn cynnwys mecanweithiau ar gyfer osgoi anghydfodau a all helpu i symleiddio ac egluro prosesau er mwyn helpu dinasyddion i ddeall yn well ac i ennyn eu diddordeb.

C7: Mae o leiaf 20 achlysur pan fydd Llywodraeth y DU wedi diwygio deddfwriaeth sylfaenol mewn meysydd datganoledig trwy ddefnyddio pwerau is-ddeddfwriaeth o dan Ddeddf yr UE (Ymadael) 2018, ac mae hyn yn cael ei wneud (bron bob amser) gyda chytundeb Llywodraeth Cymru, ond heb gydsyniad ffurfiol y Cynulliad Cenedlaethol.

(i) Byddem yn ddiolchgar am eich barn ar oblygiadau'r dull hwn i unrhyw achosion o ddiwygio Confensiwn Sewel yn y dyfodol.

(ii) Sut mae'r dull a ddefnyddiwyd gan Lywodraeth Cymru o beidio â chyflwyno cynigion cydsyniad offeryn statudol priodol yn gyson â chynnig 5 o Diwygio ein Hundeb.

Fel yr eglurodd y Prif Weinidog ichi yn ei lythyr dyddiedig 23 Awst, er nad yw Rheolau Sefydlog yn rhoi unrhyw rwymedigaeth ar Weinidogion i gyflwyno cynnig mewn perthynas â Memoranda Cydsyniad Offeryn Statudol, nid yw Llywodraeth Cymru wedi newid ei hagwedd gyffredinol. Mewn amgylchiadau arferol, rydym yn bwriadu parhau i gyflwyno cynigion ar gyfer Memoranda Cydsyniad Offeryn Statudol. Fodd bynnag, o ran Offerynnau Statudol (OSau) sy'n gysylltiedig â Brexit, roedd materion ymarferol i'w hystyried mewn perthynas â'r amserlen.

Eglurodd y Prif Weinidog hefyd mai'r rhaglen o gywiriadau i'r llyfr statud oedd cyd-destun y dull a fabwysiadwyd gennym, er mwyn sicrhau ei bod yn parhau i weithio ar ôl i'r DU ymadael â'r UE. Nid ymgymeryd â'r fath ymrwymiad erioed o'r blaen: roedd nifer yr OSau cywiro y bu'n rhaid inni fynd i'r afael â hwy, a'r amserlenni cyfyng oedd yn gysylltiedig â hwy, yn golygu'n syml nad oedd ein trefniadau arferol mewn perthynas ag ymgymryd â Memoranda Cydsyniad Offeryn Statudol yn ymarferol. Datblygom ffordd o weithio a oedd yn sicrhau ein bod yn mynd i'r afael â Memoranda Cydsyniad Offeryn Statudol yn gysylltiedig â

Brexit mewn modd amserol, gan sicrhau hefyd eu bod yn cael eu dwyn i sylw'r Cynulliad. Wrth benderfynu peidio â chyflwyno Memoranda Cydsyniad Offeryn Statudol ein hunain mewn perthynas â'r darnau hyn o is-ddeddfwriaeth, roeddem yn hynod ymwybodol hefyd pan fyddai unrhyw Aelod o'r farn y dylai Memorandwm Cydsyniad Offeryn Statudol fod yn destun dadl yn y Cynulliad, byddai'n agored iddynt gyflwyno cynnig.

Pe byddai Confensiwn Sewel yn cael ei ddiwygio, yn unol â'n cynigion yn 'Diwygio ein Hundeb', byddem yn disgwyl i hynny ddigwydd gan gadw'r heriau yr ydym wedi eu hwynebu yn y cyd-destun hwn, yn ogystal â barn eich Pwyllgor, mewn cof.

Hyderaf fod yr ymatebion hyn o gymorth. A fyddech cystal â rhoi gwybod imi os oes unrhyw beth arall y gallaf ei wneud i helpu gyda'ch ymchwiliad, gan gynnwys cyfarfodydd pellach a/neu sesiynau briffio technegol gyda fy swyddogion. Mae goblygiadau cyfansoddiadol swyddogaethau newydd Llywodraeth Cymru, a'r ffaith y bydd mwy a mwy o weithio rhynglywodraethol, a threfniadau rhyngwladol yn cael eu datblygu yn faterion pwysig. Rwy'n gwybod bod eich Pwyllgor chi a'r Pwyllgor Materion Allanol a Deddfwriaeth Ychwanegol yn rhoi ystyriaeth ofalus i'r goblygiadau ar gyfer y Cynulliad ac ar gyfer craffu rhyngseneddol, ac rwy'n croesawu hynny.

Rwy'n anfon copi o'r llythyr hwn at Gadeirydd y Pwyllgor Materion Allanol a Deddfwriaeth Ychwanegol ac at y Prif Weinidog.

Cofion

Jeremy Miles AM

Y Cwnsler Cyffredinol a Gweinidog Brexit
Counsel General and Brexit Minister

Mae cyfyngiadau ar y ddogfen hon

MEMORANDWM CYDSYNIAD DEDDFWRIAETHOL

Bil yr Undeb Ewropeaidd (Cytundeb Ymadael)

1. Gosodir y Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol hwn o dan Reol Sefydlog ("RhS") 29.2. Mae RhS29 yn rhagnodi bod rhaid gosod Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol, ac y ceir cyflwyno Cynnig Cydsyniad Deddfwriaethol, gerbron Cynulliad Cenedlaethol Cymru os yw Bil Seneddol y DU yn gwneud darpariaeth mewn perthynas â Chymru at ddiben sydd o fewn cymhwysedd deddfwriaethol y Cynulliad Cenedlaethol, neu sy'n addasu'r cymhwysedd hwnnw.
2. Cyflwynwyd Bil yr Undeb Ewropeaidd (Cytundeb Ymadael) (y "Bil") yn Nhŷ'r Cyffredin ddydd Iau 19 Rhagfyr ac fe basiodd yr Ail Ddarlleniad y diwrnod canlynol. Mae'r Bil i'w weld yn: <https://publications.parliament.uk/pa/bills/cbill/58-01/0001/20001.pdf>.

Amcan Polisi

3. Yr amcan polisi sydd wedi'i ddatgan gan Lywodraeth y DU yw galluogi'r DU i ymadael â'r Undeb Ewropeaidd mewn modd trefnus, gyda chyfnod gweithredu i alluogi i drefniadau newydd gael eu sefydlu ar gyfer perthynas y DU â'r UE yn y dyfodol.

Crynodeb o'r Bil

4. Noddir y Bil gan yr Adran dros Ymadael â'r Undeb Ewropeaidd.
5. Mae'r Bil yn darparu ar gyfer rhoi'r Cytundeb Ymadael ar waith yn y DU trwy ei ymgorffori yng nghyfraith y DU a darparu pwerau ar gyfer ei roi ar waith ymhellach yn ôl yr angen. Bydd y Bil hefyd yn rhoi'r cytundebau gwahanu a wnaed â gwladwriaethau'r Ardal Economaidd Ewropeaidd a'r Ardal Masnach Rydd Ewropeaidd (EEA EFTA) a'r Swistir ar waith mewn ffordd debyg. Mae'n gwneud darpariaeth ar gyfer hawliau dinasyddion ar ôl ymadael â'r UE, ac yn sefydlu Awdurdod Monitro Annibynnol ar gyfer yr hawliau hynny. Mae'r Bil yn gwneud darpariaeth i Weinidogion y Goron a Gweinidogion mewn Gweinyddiaethau Datganoledig gael y pwerau angenrheidiol i roi'r Cytundeb Ymadael ar waith ac ar gyfer pontio i unrhyw drefniadau yn y dyfodol.
6. Y cymalau sydd â pherthnasedd arbennig i faterion o fewn cymhwysedd deddfwriaethol y Cynulliad yw:
 - Rhan 1 – Cyfnod Gweithredu;
 - Rhan 2 – Rhoi gweddill y Cytundeb Ymadael ar waith etc. cyffredinol;
 - Rhan 3 – cymalau 12-14, 16-17 ac Atodlen 1 (gweithredu Rhan 2 o'r Cytundeb Ymadael sy'n ymwneud â hawliau dinasyddion lle bo cymhwysiad datganoledig) a chymal 15 ac Atodlen 2 (yn ymwneud â'r Awdurdod Monitro Annibynnol);
 - Rhan 4 – cymalau 18-19 (materion gwahanu eraill), cymalau 21-22

(Gogledd Iwerddon), cymalau 25-28 (y berthynas â Deddf yr Undeb Ewropeaidd (Ymadael) 2018 ('EUWA') a phŵer ategol i godi ffioedd), cymal 29 (adolygu deddfwriaeth yr UE yn ystod y cyfnod gweithredu) a chymal 36 (diddymu deddfiadau diangen neu rai sydd wedi'u disbyddu). Rhan 5 – cymalau 38-42, Atodlenni 4 a 5 (darpariaethau cyffredinol a therfynol).

Darpariaethau yn y Bil y mae angen cydsyniad ar eu cyfer

Mae'r Bil yn rhoi nifer o bwerau i Weinidogion Cymru i wneud is-ddeddfwriaeth. Nodir y darpariaethau perthnasol, a gweithdrefnau'r Cynulliad, yn yr Atodiad.

Byddai angen cydsyniad y Cynulliad ar gyfer y darpariaethau canlynol:

Rhan 1 – Cyfnod Gweithredu

Cymalau 1 a 2 - Cyfraith wedi'i harbed ar gyfer y cyfnod gweithredu

7. Mae'r cymalau hyn yn mewnosod adrannau 1A a 1B newydd yn Neddf yr UE (Ymadael) 2018 (EUWA) ac yn arbed Deddf y Cymunedau Ewropeaidd 1972 (ECA) at ddibenion y cyfnod gweithredu pan fydd y rhan fwyaf o gyfraith yr UE yn dal yn gymwys. Maent hefyd yn darparu i glosau deongliadol fod yn gymwys i ddeddfwriaeth ddomestig sy'n deillio o'r UE, fel y diffinnir gan yr adran 1B newydd. Maent yn darparu hefyd y caiff Gweinidog y Goron wneud addasiadau ychwanegol fel y bo'n briodol at ddiben Rhan 4 o'r Cytundeb Ymadael.
8. Byddai angen cydsyniad ar gyfer y cymalau hyn gan eu bod yn addasu cymhwysedd deddfwriaethol Cynulliad Cenedlaethol Cymru trwy barhau â'r gofyniad i gydymffurfio â chyfraith yr UE. Wrth arbed Deddf y Cymunedau Ewropeaidd er mwyn iddi barhau i fod yn gymwys yn y DU bydd hyn yn effeithio ar gymhwysedd deddfwriaethol y Cynulliad gan y bydd y cyfyngiadau wrth gydymffurfio â chyfraith yr UE yn dal yn gymwys, a bydd y pwerau sy'n dychwelyd i'r Cynulliad o ganlyniad i ymadael yn gyfyngedig unwaith eto. Felly byddai ar gymalau 1 a 2 angen cydsyniad y Cynulliad gan eu bod yn addasu cymhwysedd deddfwriaethol y Cynulliad.
9. Daw'r cymalau hyn yn ddeddfiadau gwarchoddedig (gweler paragraff 31 o Atodlen 5 i'r Bil). Bydd unrhyw ddeddfiadau gwarchoddedig ychwanegol felly'n newid y cyfyngiadau ar gymhwysedd deddfwriaethol y Cynulliad yn rhinwedd ehangu cwrpas y deddfiadau gwarchoddedig. Bydd hyn yn wir p'un a fydd cynnwys yr addasiad hwnnw'n dod o fewn meysydd datganoledig neu beidio gan y bydd y ffaith bod darpariaeth yn cael ei chategoreiddio fel deddfiad gwarchoddedig yn atal y Cynulliad rhag gwneud hyd yn oed ddarpariaeth ganlyniadol yn y dyfodol. Cyflwynir y cymalau hyn i'r Cynulliad eu hystyried ar gyfer cydsyniad gan y byddant yn addasu cymhwysedd deddfwriaethol y Cynulliad ymhellach mewn ffordd wahanol i'r hyn a esboniwyd yn y paragraff blaenorol.

Cymalau 3 a 4 - Pwerau atodol

10. Mae cymal 3 yn mewnosod adran 8A yn EUWA, sy'n darparu ar gyfer pwerau atodol mewn cysylltiad â'r cyfnod gweithredu. Mae adran 8A yn rhoi pŵer i Weinidog y Goron wneud darpariaeth sydd, ymhlith pethau eraill, yn briodol ym marn y Gweinidog at ddibenion Rhan 4 o'r Cytundeb Ymadael, neu fel arall mewn cysylltiad â'r Rhan honno. Gwneir pŵer cyfatebol i Weinidogion Cymru wneud darpariaeth mewn meysydd o gymhwysedd datganoledig¹ yng nghymal 4 sy'n mewnosod Rhan 1A yn Atodlen 2 i EUWA.
11. Mae'r pwerau yn y cymalau hyn yn eang a gellid eu defnyddio i wneud darpariaethau o fewn meysydd datganoledig sy'n rhoi'r Cytundeb Ymadael ar waith. Ar y sail hon, byddai angen cydsyniad y Cynulliad ar gyfer y darpariaethau hyn.

Rhan 2 – Rhoi gweddill y Cytundeb Ymadael ar waith etc: Cyffredinol

Cymalau 5 a 6 - Gweithrediad cyffredinol gweddill y cytundeb ymadael a gweithrediad cyffredinol cytundebau EEA EFTA a'r Swistir

12. Mae cymal 5 yn mewnosod adran 7A yn EUWA. Mae adran 7A yn rhoi effaith i Erthygl 4 o'r Cytundeb Ymadael sy'n darparu i'r Cytundeb Ymadael gynhyrchu'r un effeithiau cyfreithiol â'r rhai o fewn yr Undeb Ewropeaidd a'i Aelod-wladwriaethau, gan gynnwys, er enghraifft, effaith uniongyrchol. Mae cymal 6 yn mewnosod adran 7B yn EUWA, i sicrhau'r un effaith ar gyfer y cytundebau gwahanu ag EEA EFTA a'r Swistir.
13. Daw'r cymalau hyn yn ddeddfiadau gwarchoddedig. Felly, byddai angen cydsyniad y Cynulliad ar y sail y bydd y cymalau hyn yn addasu cymhwysedd deddfwriaethol y Cynulliad yn rhinwedd dod yn ddeddfiadau gwarchoddedig.

Rhan 3 – Hawliau Dinasyddion

Cymalau 12 i 14 a 16-17 ac Atodlen 1 - Cydnabod cymwysterau proffesiynol, cydgysylltu systemau nawdd cymdeithasol a pheidio â gwahaniaethu, triniaeth gyfartal a hawliau gweithwyr etc. a phwerau awdurdodau datganoledig o dan adrannau 12, 13 a 14.

14. Mae Rhan 3 o'r Bil yn gwneud darpariaeth mewn perthynas â'r rhan o'r Cytundeb Ymadael sy'n ymwneud â hawliau dinasyddion. Mae cymalau 12 i 14 yn ymwneud ag agweddau ar y Cytundeb Ymadael a allai ei gwneud yn ofynnol gwneud darpariaeth ddomestig i roi'r rhwymedigaethau ar waith yn effeithiol, a chan fod y meysydd hyn yn croestorri â meysydd o fewn cymhwysedd

¹ Mae ystyr 'cymhwysedd datganoledig' at ddiben y pŵer hwn hefyd yn cael ei darparu o fewn y cymal.

datganoledig y Cynulliad, mae pwerau wedi'u rhoi i'r awdurdodau datganoledig i wneud darpariaeth o fewn meysydd cymhwysedd datganoledig².

15. Mae cymal 12 yn darparu y caiff awdurdod priodol wneud rheoliadau at ddibenion gweithredu Pennod 3 o Deitl II o Ran 2 o'r Cytundeb Ymadael, sy'n ymwneud â chymwysterau proffesiynol. Mae "awdurdod priodol" yn cynnwys Gweinidogion Cymru wrth weithredu o fewn cymhwysedd datganoledig.
16. Mae cymal 13 yn darparu y caiff awdurdod priodol wneud rheoliadau at ddibenion gweithredu Teitl III o Ran 2 o'r Cytundeb Ymadael, sy'n ymwneud â chydgyssylltu systemau nawdd cymdeithasol. Mae hyn yn cynnwys mesurau yn ymwneud â gofal iechyd cilyddol, sydd wedi ei ddatganoli. Mae "awdurdod priodol" yn cynnwys Gweinidogion Cymru wrth weithredu o fewn cymhwysedd datganoledig.
17. Mae cymal 14 yn darparu y caiff awdurdod priodol wneud rheoliadau at ddibenion rhoi rhai o ddarpariaethau'r Cytundeb Ymadael sy'n ymwneud â pheidio â gwahaniaethu, triniaeth gyfartal a hawliau gweithwyr etc ar waith. Mae "awdurdod priodol" yn cynnwys Gweinidogion Cymru wrth weithredu o fewn cymhwysedd datganoledig.
18. Mae Atodlen 1 yn cynnwys manylion ynghylch sut y gall yr Awdurdodau Datganoledig arfer y pwerau hyn. Mae'n nodi pryd y caiff Gweinidogion Cymru weithredu'n annibynnol, pryd y mae arnynt angen cydsyniad Gweinidog y Goron cyn gwneud rheoliadau, a phryd y mae'n rhaid arfer y pwerau i wneud rheoliadau ar y cyd neu drwy ymgynghori. Seilir y gofynion hyn ar gymhwysedd deddfwriaethol y Cynulliad Cenedlaethol a hefyd bwerau gweithredol presennol eraill Gweinidogion Cymru. Mae Atodlen 1 hefyd yn gosod yr un gofynion ar gyfer arfer pwerau gwneud rheoliadau ag sy'n gymwys lle y gallai Gweinidogion Cymru wneud yr un ddarpariaeth o dan ddeddfau eraill.
19. Rhaid i reoliadau a wneir gan Weinidogion Cymru o dan y darpariaethau hyn sy'n diwygio, yn diddymu neu'n dirymu deddfwriaeth sylfaenol neu gyfraith yr UE a ddargedwir sy'n gymwys yn uniongyrchol gael eu gwneud trwy'r weithdrefn gadarnhaol. Rhaid i unrhyw reoliadau eraill a wneir o dan yr adran hon gael eu gwneud trwy'r weithdrefn negyddol.
20. Mae'r cymal hwn yn rhoi pŵer i Weinidogion Cymru wneud rheoliadau yn ymwneud â gweithredu Rhan 2 o'r Cytundeb Ymadael ar hawliau dinasyddion lle bo'r gweithredu'n croestorri â meysydd lle y mae cymhwysedd wedi ei ddatganoli fel y nodir uchod.
21. Byddai angen cydsyniad y Cynulliad ar gyfer cymalau 12 i 14 gan ei bod o fewn cymhwysedd deddfwriaethol y Cynulliad i wneud darpariaeth sy'n rhoi'r Cytundeb Ymadael ar waith mewn meysydd datganoledig.

² Darperir ystyr 'cymhwysedd datganoledig' at ddiben y pwerau hyn yn Atodlen 1 i'r Bil.

22. Mae cymal 16 yn gwneud darpariaethau atodol mewn perthynas â rhai pwerau i wneud rheoliadau yn Rhan 2 gan gynnwys cymal 14. Mae cymal 17 yn cynnwys y diffiniadau sy'n ymwneud â Rhan 3 o'r Bil; defnyddir un o'r diffiniadau yng nghymal 14. Fel y nodir uchod, byddai cymal 14 o fewn cymhwysedd deddfwriaethol y Cynulliad ac felly byddai angen cydsyniad y Cynulliad ar gyfer yr agwedd honno ar y darpariaethau hyn.

Cymal 15 ac Atodlen 2 – Awdurdod Monitro Annibynnol ar gyfer y Cytundebau Hawliau Dinasyddion

23. Mae cymal 15 yn sefydlu'r Awdurdod Monitro Annibynnol a fydd yn monitro gweithredu a gorfodi Rhan 2 o'r Cytundeb Ymadael sy'n ymwneud â hawliau dinasyddion. Mae Atodlen 2 yn nodi cyfansoddiad yr Awdurdod a'i swyddogaethau. Fel yr adlewyrchir yng nghymalau 12 i 14, a drafodir uchod, bydd rhan o weithredu'r agwedd ar y Cytundeb Ymadael sy'n ymwneud â hawliau dinasyddion yn dod o fewn cymhwysedd deddfwriaethol y Cynulliad. Mae o fewn cymhwysedd deddfwriaethol y Cynulliad i wneud darpariaeth a fyddai'n monitro gweithredu a gorfodi'r agweddau hynny ar y Cytundeb Ymadael yng Nghymru.

24. Byddai angen cydsyniad y Cynulliad ar y sail bod y darpariaethau hyn o fewn cymhwysedd deddfwriaethol y Cynulliad.

Rhan 4 – Meysydd pwnc eraill

Cymalau 18 a 19 - Prif bŵer mewn cysylltiad â materion gwahanu eraill a phŵer cyfatebol yn ymwneud ag awdurdodau datganoledig

25. Mae cymal 18 yn mewnosod adran 8B yn EUWA sy'n darparu pŵer i Weinidog y Goron wneud darpariaeth sy'n briodol ym marn y Gweinidog i weithredu Rhan 3 o'r Cytundeb Ymadael (y darpariaethau gwahanu), neu ddarpariaeth sy'n atodi effaith adran 7a (effaith uniongyrchol y Cytundeb Ymadael) mewn perthynas â'r Rhan honno, neu fel arall at ddibenion ymdrin â materion sy'n deillio o'r Rhan honno, neu sy'n gysylltiedig â hi.

26. Mae cymal 19 yn mewnosod Rhan 1B yn Atodlen 2 yn EUWA i wneud darpariaeth gyfatebol ar gyfer y Gweinyddiaethau Datganoledig.

27. Mae materion a gynhwysir yn Rhan 3 o'r Cytundeb Ymadael yn eang, ond yn cynnwys materion sy'n ymwneud â chaffael a fyddai'n dod o fewn cymhwysedd deddfwriaethol y Cynulliad, ac mae'n bosibl y gallai fod angen gwneud darpariaeth mewn meysydd cymhwysedd datganoledig er mwyn i'r materion eraill gael eu gweithredu yn effeithiol³. Yn sicr, cydnabyddir y gallai gweithredu Rhan 3 ddigwydd mewn meysydd o fewn cymhwysedd deddfwriaethol y Cynulliad a dyna paham y gwneir darpariaeth benodol yng nghymal 19 i roi pŵer cyfatebol i Weinidogion Cymru.

³ Fel y diffinnir yn y cymal.

28. Byddai angen cydsyniad y Cynulliad ar y sail bod y darpariaethau hyn o fewn deddfwriaethol cymhwysedd deddfwriaethol y Cynulliad.

Gogledd Iwerddon

Cymalau 21 a 22 - Prif bŵer mewn cysylltiad â Phrotocol Iwerddon/Gogledd Iwerddon a phŵer cyfatebol yn ymwneud ag awdurdodau datganoledig.

29. Mae cymal 21 yn mewnosod adran 8C yn EUWA i roi pŵer i Weinidog y Goron wneud rheoliadau i roi'r protocol ar Iwerddon/Gogledd Iwerddon ar waith ac i wneud darpariaeth atodol yn ôl yr angen. Rhoddir pwerau cyfatebol i'r Gweinyddiaethau Datganoledig weithredu mewn meysydd datganoledig gan gymal 22 sy'n mewnosod Rhan 1C yn Atodlen 2 i EUWA.

30. Byddai angen cydsyniad y Cynulliad ar y sail bod y darpariaethau hyn o fewn deddfwriaethol cymhwysedd deddfwriaethol y Cynulliad.

Cymalau 25 i 27 – Y berthynas ag EUWA

31. Mae cymal 25 yn gohirio dargadw cyfraith yr UE sydd wedi'i harbed, o'r diwrnod ymadael i ddiwedd y cyfnod gweithredu. Mae'n gwneud hyn drwy ddiwygio testun adrannau 2, 3, 4 a 5 o EUWA ac yn gwneud darpariaeth ychwanegol drwy fewnosod adran 5A newydd yn EUWA sy'n darparu ar gyfer arbed ac ar gyfer ymgorffori cyfraith yr UE sydd wedi'i harbed. Mae Atodlen 1 i EUWA yn cael ei diwygio hefyd i ohirio gweithrediad y ddarpariaeth arbed tan ddiwedd y cyfnod gweithredu.

32. Mae cymal 26 yn diwygio adran 6 o EUWA (dehongli cyfraith yr UE a ddargedwir) i ddisodli'r diwrnod ymadael â diwrnod cwblhau'r cyfnod gweithredu, hynny yw diwedd y cyfnod gweithredu. Mae hefyd yn gwneud darpariaeth arall ynghylch dehongli cyfraith yr UE a ddargedwir, gan gynnwys diffinio 'cyfraith berthnasol ar y cytundeb gwahanu'. Mae hefyd yn caniatáu i un o Weinidogion y Goron, gan weithredu ar ôl ymgynghori, ddarparu rheoliadau ynghylch sut y caiff llysoedd y DU ddehongli cyfraith yr UE a ddargedwir, gan gynnwys darparu ar gyfer yr amgylchiadau lle nad yw'r llysoedd neu'r tribiwnlysoedd perthnasol wedi'u rhwymo gan gyfraith achosion yr UE a ddargedwir. Caiff y rheoliadau hefyd osod y prawf sydd i'w gymhwyso wrth benderfynu a ddylid gwyrto oddi wrth gyfraith o'r fath o ran cyfraith achosion yr UE a ddargedwir. Caiff y rheoliadau, fodd bynnag ddarparu y caiff y prawf gael ei bennu gan restr benodedig o aelodau'r farnwriaeth.

33. Mae cymal 27 yn diwygio adran 8 o EUWA i gymryd y cyfnod gweithredu i ystyriaeth ac i estyn y pŵer er mwyn ei ddefnyddio mewn perthynas â Rhan 4 o'r Cytundeb Ymadael (y cyfnod gweithredu). Mae hefyd yn gwneud diwygiadau i EUWA fel y bydd cyfeiriadau at y diwrnod ymadael bellach yn cyfeirio at ddiwrnod cwblhau'r cyfnod gweithredu. Bydd y newidiadau hyn i adran 8 o EUWA yn berthnasol hefyd i bŵer Gweinidogion Cymru i gywiro diffygion ym mharagraff 1 o Atodlen 2 i EUWA.

34. Daw'r cymalau hyn yn ddeddfiadau gwarchoddedig.

35. Byddai angen cydsyniad y Cynulliad ar y sail bod y darpariaethau hyn yn addasu cymhwysedd deddfwriaethol y Cynulliad yn rhinwedd dod yn ddeddfiadau gwarchoddedig.

Cymal 28 - Pwerau ategol i godi ffioedd

36. Mae Cymal 28 yn diwygio cwmpas y pwerau i godi ffioedd yn Atodlen 4 i EUWA i gynnwys, lle bo'n briodol, y pwerau newydd y darperir ar eu cyfer yn y Bil.

37. Daw'r cymal hwn yn ddeddfiad gwarchoddedig

38. Byddai angen cydsyniad y Cynulliad ar y sail bod y ddarpariaeth hon yn addasu cymhwysedd deddfwriaethol y Cynulliad yn rhinwedd dod yn ddeddfiad gwarchoddedig.

Cymal 29 - adolygu deddfwriaeth yr UE yn ystod y cyfnod gweithredu

39. Mae'r cymal hwn yn mewnosod adran 13A yn EUWA. Mae'n gymwys yn ystod y cyfnod gweithredu ac yn darparu rôl ar gyfer y Pwyllgor Dethol Craffu Ewropeaidd mewn perthynas â deddfwriaeth yr UE a fabwysiedir gan yr UE yn ystod y cyfnod gweithredu ac sydd felly'n gymwys i'r DU ac o'i mewn.

40. Gallai'r Pwyllgor ystyried deddfwriaeth yr UE sy'n ymwneud â materion pwnc o fewn cymhwysedd deddfwriaethol y Cynulliad, ac felly byddai angen cydsyniad y Cynulliad.

Cymal 36 – Diddymu deddfiadau sy'n ddiangen neu sydd wedi'u disbyddu

41. Mae'r cymal hwn yn diddymu rhai deddfiadau sy'n ddiangen neu sydd wedi'u disbyddu. Mae'r darpariaethau yn EUWA sy'n cael eu diddymu yn ddeddfiadau gwarchoddedig. Os yw mater pwnc y ddarpariaeth sy'n cael ei diddymu o fewn cymhwysedd y Cynulliad, bydd diddymu'r ddarpariaeth yn addasu cymhwysedd y Cynulliad yn rhinwedd y ffaith na fydd y ddarpariaeth yn ddeddfiad gwarchoddedig bellach, gan gynyddu cymhwysedd y Cynulliad felly.

42. Byddai angen cydsyniad y Cynulliad ar sail y ffaith fod y ddarpariaeth hon yn addasu cymhwysedd deddfwriaethol y Cynulliad drwy leihau cwmpas deddfiadau gwarchoddedig.

Rhan 5 – Darpariaeth Gyffredinol a Therfynol

Cymal 39 – Dehongli

43. Mae'r cymalau hyn yn gwneud darpariaeth ynghylch dehongli'r Bil.

44. Byddai angen cydsyniad y Cynulliad ar y sail bod y darpariaethau hyn o fewn cymhwysedd deddfwriaethol y Cynulliad.

Cymal 40 ac Atodlen 4 – Rheoliadau

45. Mae Cymal 40 ac Atodlen 4 yn gwneud darpariaeth ynghylch y pwerau yn y Bil i wneud rheoliadau.

46. Byddai angen cydsyniad y Cynulliad ar y sail bod y darpariaethau hyn o fewn cymhwysedd deddfwriaethol y Cynulliad.

Cymal 41 ac Atodlen 5 – Darpariaethau Canlyniadol

47. Mae Cymal 41 yn gwneud darpariaeth mewn perthynas â diwygiadau canlyniadol ac yn cyflwyno Atodlen 5 sy'n gwneud darpariaethau canlyniadol. Mae paragraff 1 o Atodlen 5 yn gwneud darpariaeth a fydd yn gohirio rhai Offerynnau Statudol (OSau) a wneir mewn perthynas â'r diwrnod ymadael tan ddiwedd y cyfnod gweithredu. Mae hyn yn cynnwys pŵer i awdurdod priodol eithrio OSau nad oes angen eu gohirio ac y mae angen iddynt ddod i rym ar y diwrnod ymadael. Mae awdurdod priodol yn cynnwys Gweinidogion Cymru.

48. Mae angen cydsyniad ar gyfer y darpariaethau hyn gan eu bod yn dod o fewn cymhwysedd deddfwriaethol Cynulliad.

Y rhesymau dros wneud y darpariaethau hyn ar gyfer Cymru yn y Bil

49. Mae Llywodraeth Cymru'n cytuno bod angen deddfwriaeth i gynnig eglurder a sicrwydd i ddinasyddion a busnesau wrth inni ymadael â'r UE. Mae Llywodraeth Cymru yn cytuno hefyd mai'r sefyllfa orau yw bod Senedd y DU yn gwneud y ddeddfwriaeth honno, a hynny ar ran y DU gyfan, gan mai dyna sy'n cynnig y mesur gorau o eglurder a sicrwydd i ddinasyddion a busnesau.

50. O ran sylwedd, rydym yn croesawu'r ffaith y byddai'r Bil yn darparu'r cyfnod gweithredu (neu bontio) y mae ei ddirfawr angen, ac rydym yn cytuno â'r dull gweithredu yn y Bil o gynnal y status quo yn gyffredinol o ran cymhwyso cyfraith yr UE yn y DU yn ystod y cyfnod pontio. Rydym hefyd yn croesawu'r ffaith bod y Bil yn darparu sicrwydd sylweddol i ddinasyddion yr UE sydd wedi dewis ymgartrefu yn y DU ac rydym yn credu bod y darpariaethau ar y setliad ariannol yn adlewyrchu ymrwymiad priodol y DU i gyflawni ei rhwymedigaethau. Rydym wedi cynnal trafodaethau dwys gyda Llywodraeth y DU ynghylch rôl y sefydliadau datganoledig o ran yr Awdurdod Monitro Annibynnol.

51. Yn y Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol a gyhoeddwyd gennym ar gyfer y Bil fel y'i cyflwynwyd fis Hydref, roeddem yn dweud na allem gymeradwyo'r 'cytundeb' ymadael cyffredinol a ffeirid gan Lywodraeth y DU am nad oedd y Datganiad Gwleidyddol a oedd yn gysylltiedig ag ef yn rhoi llawer o sicrwydd y byddai'r berthynas â'r UE yn y dyfodol yn bartneriaeth glos iawn fel yr hyn a nodwyd yn ein Papur Gwyn *Diogelu Dyfodol Cymru* – safbwynt a oedd wedi'i

gymeradwyo sawl gwaith gan y Cynulliad Cenedlaethol. Roeddem yn anfodlon hefyd nad oedd y Cytundeb Ymadael yn rhoi terfyn ar y posibilrwydd o ymadael heb gytundeb ar ddiwedd y cyfnod gweithredu ac nad oedd yn darparu'r mesurau diogelu yr ydym yn awyddus i'w cael ar gyfer hawliau gweithwyr. Mae'r pryderon hynny ynglŷn â'r cytundeb yn parhau.

52. Mae gan Lywodraeth Cymru nifer o bryderon eraill am y Bil fel y mae wedi'i gyflwyno erbyn hyn. Yn gyntaf, cam i'r cyfeiriad anghywir yw dileu'r cymal, yn fersiwn mis Hydref o'r Bil, a oedd yn rhoi rôl i Senedd y DU yn y broses o gynnal trosolwg ar y negodiadau am y berthynas â'r UE yn y dyfodol. Dylid adfer y cymal hwn – yn wir dylid ei gryfhau, gan roi rôl i'r sefydliadau datganoledig gan fod hyn yn hanfodol er mwyn i ni allu gwarchod cymhwysedd datganoledig.
53. Yn ail, newid annerbyniol arall i fersiwn mis Hydref o'r Bil yw'r gwaharddiad ar geisio estyniad i'r cyfnod pontio. Mae hyn yn ailgodi'r posibilrwydd, ar ddiwedd y cyfnod pontio, naill ai na fydd cytundeb o gwbl ar gyfer cysylltiadau masnach â'r UE yn y dyfodol neu y ceir cytundeb a luniwyd ar frys ac sydd felly'n annigonol. Byddai'r effaith yn niweidiol iawn i Gymru.
54. Yn drydydd, nid oes cyfyngiadau wedi'u gosod ar y pwerau i wneud rheoliadau ar gyfer gweithredu Protocol Iwerddon/Gogledd Iwerddon. Mae hynny'n golygu y gallai pwerau'r Ysgrifennydd Gwladol gael eu defnyddio i ddiwygio Deddf Llywodraeth Cymru 2006 ac felly i newid cymhwysedd deddfwriaethol y Cynulliad heb i'r Cynulliad gydsynio i hynny. Pe bai angen newidiadau er mwyn addasu cymhwysedd deddfwriaethol y Cynulliad, mae mecanwaith sefydledig wedi'i ddarparu o dan adran 109 er mwyn addasu Atodlenni 7A a 7B o Ddeddf Llywodraeth Cymru ac, yn bwysig, mae angen cydsyniad y Cynulliad ar gyfer hynny.
55. Yn bedwerydd, dylai cymal 38, sy'n datgan sofraniaeth y Senedd, gynnwys cyfeiriadau hefyd at y Deddfau Seneddol a sefydlodd y setliadau datganoli ac at y ffaith nad yw Senedd y DU fel arfer yn deddfu ynghylch materion datganoledig heb gydsyniad y Deddfwrfeydd Datganoledig.
56. Mae gennym bryderon hefyd ynglŷn â dau o'r datblygiadau mwy technegol yn y Bil fel y'i cyflwynwyd fis Rhagfyr. Dylai'r cymal 26 newydd ynglŷn â dehongli cyfraith yr UE a ddargedwir a'r gyfraith berthnasol ar y cytundeb gwahanu gynnwys Gweinidogion Cymru fel ymgylgoreion statudol ar gyfer rheoliadau sydd i'w gwneud gan Weinidogion Llywodraeth y DU sy'n darparu ar gyfer pa lysoedd neu dribiwnlysoedd na fydd yn cael eu rhwymo gan unrhyw gyfraith achosion y DU a ddargedwir.
57. Yn olaf, mae'r Bil yn awr yn galluogi trosglwyddo swyddogaethau'r Awdurdod Monitro Annibynnol ar gyfer hawliau dinasyddion i gyrff cyhoeddus eraill. Trwy negodi â Llywodraeth y DU, roeddem wedi sicrhau gwelliannau mewn drafftiau cynnar o'r Bil er mwyn darparu modd i Weinidogion Cymru allu gwarchod buddiannau Cymru drwy gael rôl yn y broses o benodi aelod anweithredol o'r Awdurdod gyda gwybodaeth am yr amodau yng Nghymru sy'n ymwneud â'r

materion perthnasol. Fodd bynnag, ni fydd yn ofynnol i'r cam diogelu hwn gael ei estyn i'r trefniadau ar gyfer unrhyw gyrff cyhoeddus eraill sy'n ymgymryd â swyddogaethau'r Awdurdod.

Goblygiadau ariannol

58. Er nad oes unrhyw oblygiadau ariannol uniongyrchol i Lywodraeth Cymru na'r Cynulliad yn deillio o'r pwerau o dan y Bil, bydd goblygiadau ariannol sylweddol i Gymru yn sgil ymadawiad y DU â'r UE, a hynny yn ei effaith economaidd gyffredinol ac mewn meysydd ariannu sy'n deillio o'r UE, fel y nodir yn *Diogelu Dyfodol Cymru*.

Casgliad

59. Mae Llywodraeth Cymru o'r farn ei bod yn briodol ymdrin â'r darpariaethau hyn yn y Bil hwn gan y DU gan mai hyn fydd yn cynnig y mesur gorau o gysondeb a sicrwydd i ddinasyddion a busnesau ledled y DU. Ond, am y rhesymau a nodwyd uchod, ni all Llywodraeth Cymru argymhell bod y Cynulliad Cenedlaethol yn rhoi ei gydsyniad i'r Bil hwn.

Mark Drakeford AC
Y Prif Weinidog
3 Ionawr 2020

ATODIAD

MEMORANDWM CYDSYNIAD DEDDFWRIAETHOL: BIL YR UNDEB EWROPEAIDD (YMADAEL) – DARPARIAETHAU SY'N CYNNWYS PWERAU I WEINIDOGION CYMRU WNEUD IS-DEDDFWRIAETH

Darpariaeth	Disgrifiad o'r Pŵer	Y Weithdrefn Ddeddfwriaethol
<p>Cymal 4 Pwerau sy'n cyfateb i adran 3 mewn perthynas ag awdurdodau datganoledig - yn mewnosod Rhan 1A newydd yn Atodlen 2 i Ddeddf yr Undeb Ewropeaidd (Ymadael) 2018 (EUWA)</p>	<p>Yn darparu pŵer i Weinidogion Cymru wneud darpariaeth atodol mewn perthynas â'r cyfnod gweithredu.</p> <p>Caiff Gweinidogion Cymru weithredu ar eu pennau eu hunain os yw'r ddarpariaeth yn ymwneud â maes lle y mae cymhwysedd wedi ei ddatganoli, neu cânt weithredu ar y cyd ag un o Weinidogion y Goron.</p>	<p>Pan fydd Gweinidogion Cymru yn gweithredu ar eu pennau eu hunain, bydd OS sy'n cynnwys rheoliadau sy'n diwygio, yn diddymu neu'n dirymu:</p> <p>a) deddfwriaeth sylfaenol, neu</p> <p>b) prif ddeddfwriaeth uniongyrchol yr UE a ddargedwir, yn destun y weithdrefn gadarnhaol.</p> <p>Bydd unrhyw reoliadau eraill a wneir o dan Ran 1A o Atodlen 2 i EUWA gan Weinidogion Cymru yn gweithredu ar eu pennau eu hunain yn destun y weithdrefn negyddol.</p> <p>Mae'r un egwyddor yn gymwys i reoliadau a wneir gan weithredu ar y cyd â Gweinidog y Goron.</p> <p>Gweler paragraffau 8B ac 8C o Ran 1A o Atodlen 7 i EUWA fel y'i mewnosodwyd gan baragraff 51 o Atodlen 5 i'r Bil.</p>

<p>Cymal 12(1) Cydnabod cymwysterau proffesiynol</p>	<p>Caiff Gweinidogion Cymru drwy reoliadau wneud darpariaeth fel yr ystyriant sy'n briodol ar gyfer gweithredu Pennod 3 o Deitl II o Ran 2 o'r Cytundeb Ymadael (cymwysterau proffesiynol).</p> <p>Caiff Gweinidogion Cymru weithredu ar eu pennau eu hunain os yw'r ddarpariaeth yn ymwneud â maes lle y mae cymhwysedd wedi ei ddatganoli, neu cânt weithredu ar y cyd ag un o Weinidogion y Goron</p> <p>Gweler hefyd gymal 16 ar gyfer darpariaeth atodol ynglŷn â rheoliadau o dan Ran 3 o'r Bil.</p>	<p>Pan fydd Gweinidogion Cymru, gan weithredu ar eu pennau eu hunain, yn gwneud rheoliadau sy'n diwygio, yn diddymu neu'n dirymu—</p> <p>(a) deddfwriaeth sylfaenol, neu</p> <p>(b) prif ddeddfwriaeth uniongyrchol yr UE a ddargedwir, maent yn destun y weithdrefn gadarnhaol.</p> <p>Mae unrhyw offeryn statudol arall sy'n cynnwys rheoliadau o dan adran 12 lle y mae Gweinidogion Cymru yn gweithredu ar eu pennau eu hunain yn destun y weithdrefn negyddol.</p> <p>Mae'r un egwyddor yn gymwys i reoliadau a wneir gan weithredu ar y cyd â Gweinidog y Goron.</p> <p>Gweler paragraffau 3 a 4 o Atodlen 4 i'r Bil.</p>
<p>Cymal 12(2) Cydnabod cymwysterau proffesiynol (cytundeb gwahanu EEA EFTA)</p>	<p>Caiff Gweinidogion Cymru drwy reoliadau wneud darpariaeth fel yr ystyriant sy'n briodol ar gyfer gweithredu Pennod 3 o Deitl II o Ran 2 o Gytundeb gwahanu EEA EFTA (cymwysterau proffesiynol).</p>	<p>Pan fydd Gweinidogion Cymru, gan weithredu ar eu pennau eu hunain, yn gwneud rheoliadau sy'n diwygio, yn diddymu neu'n dirymu—</p> <p>(a) deddfwriaeth sylfaenol, neu</p>

	<p>Caiff Gweinidogion Cymru weithredu ar eu pennau eu hunain os yw'r ddarpariaeth yn ymwneud â maes lle y mae cymhwysedd wedi ei ddatganoli, neu cânt weithredu ar y cyd ag un o Weinidogion y Goron</p> <p>Gweler hefyd gymal 16 ar gyfer darpariaeth atodol ynglŷn â rheoliadau o dan Ran 3 o'r Bil.</p>	<p>(b) prif ddeddfwriaeth uniongyrchol yr UE a ddargedwir, maent yn destun y weithdrefn gadarnhaol.</p> <p>Mae unrhyw offeryn statudol arall, sy'n cynnwys rheoliadau o dan adran 12, lle y mae Gweinidogion Cymru yn gweithredu ar eu pennau eu hunain yn destun y weithdrefn negyddol.</p> <p>Mae'r un egwyddor yn gymwys i reoliadau a wneir gan weithredu ar y cyd ag un o Weinidogion y Goron.</p> <p>Gweler paragraffau 3 a 4 o Atodlen 4 i'r Bil.</p>
<p>Cymal 12(3) Cydnabod cymwysterau proffesiynol (Cytundeb ar hawliau dinasyddion y Swistir)</p>	<p>Caiff Gweinidogion Cymru drwy reoliadau wneud darpariaeth fel yr ystyriant sy'n briodol ar gyfer gweithredu darpariaethau cymwysterau proffesiynol y cytundeb ar hawliau dinasyddion y Swistir.</p> <p>Caiff Gweinidogion Cymru weithredu ar eu pennau eu hunain os yw'r ddarpariaeth yn ymwneud â maes lle y mae cymhwysedd wedi ei ddatganoli, neu cânt weithredu ar y cyd ag un o Weinidogion y Goron</p> <p>Gweler hefyd gymal 16 ar gyfer darpariaeth atodol</p>	<p>Pan fydd Gweinidogion Cymru, gan weithredu ar eu pennau eu hunain, yn gwneud rheoliadau sy'n diwygio, yn diddymu neu'n dirymu—</p> <p>(a) deddfwriaeth sylfaenol, neu</p> <p>(b) prif ddeddfwriaeth uniongyrchol yr UE a ddargedwir, maent yn destun y weithdrefn gadarnhaol.</p> <p>Mae unrhyw offeryn statudol arall, sy'n cynnwys rheoliadau o</p>

	<p>ynglŷn â rheoliadau o dan Ran 3 o'r Bil.</p>	<p>dan adran 12, lle y mae Gweinidogion Cymru yn gweithredu ar eu pennau eu hunain yn destun y weithdrefn negyddol.</p> <p>Mae'r un egwyddor yn gymwys i reoliadau a wneir gan weithredu ar y cyd ag un o Weinidogion y Goron.</p> <p>Gweler paragraffau 3 a 4 o Atodlen 5 i'r Bil.</p>
<p>Cymal 13(1) Cyflynu systemau nawdd cymdeithasol</p>	<p>Caiff Gweinidogion Cymru drwy reoliadau wneud darpariaeth fel yr ystyriant sy'n briodol ar gyfer gweithredu Teitl III o Ran 2 o'r Cytundeb Ymadael (cyflynu systemau nawdd cymdeithasol).</p> <p>Caiff Gweinidogion Cymru weithredu ar eu pennau eu hunain os yw'r ddarpariaeth yn ymwneud â maes lle y mae cymhwysedd wedi ei ddatganoli, neu cânt weithredu ar y cyd ag un o Weinidogion y Goron</p> <p>Gweler hefyd gymal 16 ar gyfer darpariaeth atodol ynglŷn â rheoliadau o dan Ran 3 o'r Bil.</p>	<p>Pan fydd Gweinidogion Cymru, gan weithredu ar eu pennau eu hunain, yn gwneud rheoliadau sy'n diwygio, yn diddymu neu'n ddirymu—</p> <p>a) deddfwriaeth sylfaenol, neu</p> <p>b) prif ddeddfwriaeth uniongyrchol yr UE a ddargedwir, maent yn destun y weithdrefn gadarnhaol.</p> <p>Mae unrhyw offeryn statudol arall, sy'n cynnwys rheoliadau o dan adran 13, lle y mae Gweinidogion Cymru yn gweithredu ar eu pennau eu hunain yn destun y weithdrefn negyddol.</p> <p>Mae'r un egwyddor yn gymwys i reoliadau a wneir gan weithredu ar y cyd ag</p>

		<p>un o Weinidogion y Goron.</p> <p>Gweler paragraffau 3 a 4 o Atodlen 4 i'r Bil.</p>
<p>Cymal 13(2) Cyflynu systemau nawdd cymdeithasol (cytundeb gwahanu EEA EFTA)</p>	<p>Caiff Gweinidogion Cymru drwy reoliadau wneud darpariaeth fel yr ystyriant sy'n briodol ar gyfer gweithredu Teitl III o Ran 2 o gytundeb gwahanu EEA EFTA (cydlynu systemau nawdd cymdeithasol).</p> <p>Caiff Gweinidogion Cymru weithredu ar eu pennau eu hunain os yw'r ddarpariaeth yn ymwneud â maes lle y mae cymhwysedd wedi ei ddatganoli, neu cânt weithredu ar y cyd ag un o Weinidogion y Goron</p> <p>Gweler hefyd gymal 16 ar gyfer darpariaeth atodol ynglŷn â rheoliadau o dan Ran 3 o'r Bil.</p>	<p>Pan fydd Gweinidogion Cymru, gan weithredu ar eu pennau eu hunain, yn gwneud rheoliadau sy'n diwygio, yn diddymu neu'n dirymu—</p> <p>a) deddfwriaeth sylfaenol, neu</p> <p>b) prif ddeddfwriaeth uniongyrchol yr UE a ddargedwir, maent yn destun y weithdrefn gadarnhaol.</p> <p>Mae unrhyw offeryn statudol arall, sy'n cynnwys rheoliadau o dan adran 13, lle y mae Gweinidogion Cymru yn gweithredu ar eu pennau eu hunain yn destun y weithdrefn negyddol.</p> <p>Mae'r un egwyddor yn gymwys i reoliadau a wneir gan weithredu ar y cyd ag un o Weinidogion y Goron.</p> <p>Gweler paragraffau 3 a 4 o Atodlen 4 i'r Bil.</p>
<p>Cymal 13(3) Cyflynu systemau nawdd cymdeithasol (cytundeb ar</p>	<p>Caiff Gweinidogion Cymru drwy reoliadau wneud darpariaeth fel yr ystyriant sy'n briodol ar gyfer gweithredu darpariaethau cydlynu nawdd cymdeithasol</p>	<p>Pan fydd Gweinidogion Cymru, gan weithredu ar eu pennau eu hunain, yn gwneud rheoliadau</p>

<p>hawliau dinasyddion y Swistir)</p>	<p>y cytundeb ar hawliau dinasyddion y Swistir.</p> <p>Caiff Gweinidogion Cymru weithredu ar eu pennau eu hunain os yw'r ddarpariaeth yn ymwneud â maes lle y mae cymhwysedd wedi ei ddatganoli, neu cânt weithredu ar y cyd ag un o Weinidogion y Goron.</p> <p>Gweler hefyd gymal 16 ar gyfer darpariaeth atodol ynglŷn â rheoliadau o dan Ran 3 o'r Bil.</p>	<p>sy'n diwygio, yn diddymu neu'n ddirymu—</p> <p>(a) deddfwriaeth sylfaenol, neu</p> <p>(b) prif ddeddfwriaeth uniongyrchol yr UE a ddargedwir, maent yn destun y weithdrefn gadarnhaol.</p> <p>Mae unrhyw offeryn statudol arall, sy'n cynnwys rheoliadau o dan adran 13, lle y mae Gweinidogion Cymru yn gweithredu ar eu pennau eu hunain yn destun y weithdrefn negyddol.</p> <p>Mae'r un egwyddor yn gymwys i reoliadau a wneir gan weithredu ar y cyd ag un o Weinidogion y Goron.</p> <p>Gweler paragraffau 3 a 4 o Atodlen 4 i'r Bil.</p>
<p>Cymal 14(1) Peidio â gwahaniaethu, triniaeth gyfartal a hawliau gweithwyr etc.</p>	<p>Caiff Gweinidogion Cymru drwy reoliadau wneud y cyfryw ddarpariaeth ag yr ystyriant sy'n briodol at y diben o weithredu unrhyw un o'r darpariaethau a ganlyn o'r Cytundeb Ymadael:</p> <p>(a) Erthygl 12 (gwahardd gwahaniaethu ar sail cenedligrwydd);</p> <p>(b) Erthygl 23 (yr hawl i driniaeth gyfartal);</p> <p>(c) Erthyglau 24(1) a 25(1) (hawliau gweithwyr a'r hunangyflogedig);</p>	<p>Pan fydd Gweinidogion Cymru, gan weithredu ar eu pennau eu hunain, yn gwneud rheoliadau sy'n diwygio, yn diddymu neu'n dirymu—</p> <p>(a) deddfwriaeth sylfaenol, neu</p> <p>(b) prif ddeddfwriaeth uniongyrchol yr UE a ddargedwir,</p>

	<p>(d) Erthyglau 24(3) a 25(3) (hawliau gweithwyr y ffin sy'n gyflogedig neu'n hunangyflogedig) mewn perthynas â'r hawliau sydd gan weithwyr.</p> <p>Caiff Gweinidogion Cymru weithredu ar eu pennau eu hunain os yw'r ddarpariaeth yn ymwneud â maes sydd wedi'i ddatganoli, neu cânt weithredu ar y cyd ag un o Weinidogion y Goron</p> <p>Gweler hefyd gymal 16 ar gyfer darpariaeth atodol ynglŷn â rheoliadau o dan Ran 3 o'r Bil.</p>	<p>maent yn destun y weithdrefn gadarnhaol.</p> <p>Mae unrhyw offeryn statudol arall sy'n cynnwys rheoliadau o dan adran 14 lle y mae Gweinidogion Cymru yn gweithredu ar eu pennau eu hunain yn destun y weithdrefn negyddol.</p> <p>Mae'r un egwyddor yn gymwys i reoliadau a wneir gan weithredu ar y cyd ag un o Weinidogion y Goron.</p> <p>Gweler paragraffau 3 a 4 o Atodlen 4 i'r Bil.</p>
<p>Cymal 14(2) Peidio â gwahaniaethu, triniaeth gyfartal a hawliau gweithwyr etc. (cytundeb gwahanu EEA EFTA)</p>	<p>Caiff Gweinidogion Cymru drwy reoliadau wneud y cyfryw ddarpariaeth ag yr ystyriant sy'n briodol at y diben o weithredu unrhyw un o'r darpariaethau a ganlyn o gytundeb gwahanu EEA EFTA—</p> <p>(a) Erthygl 11 (gwahardd gwahaniaethu ar sail cenedligrwydd);</p> <p>(b) Erthygl 22 (yr hawl i driniaeth gyfartal);</p> <p>(c) Erthyglau 23(1) a 24(1) (hawliau gweithwyr a'r hunangyflogedig);</p> <p>(d) Erthyglau 23(3) a 24(3) (hawliau gweithwyr y ffin cyflogedig neu hunangyflogedig) mewn perthynas â'r hawliau sydd gan weithwyr.</p> <p>Caiff Gweinidogion Cymru weithredu ar eu pennau eu hunain os yw'r ddarpariaeth</p>	<p>Pan fydd Gweinidogion Cymru, gan weithredu ar eu pennau eu hunain, yn gwneud rheoliadau sy'n diwygio, yn diddymu neu'n dirymu—</p> <p>(a) deddfwriaeth sylfaenol, neu</p> <p>(b) prif ddeddfwriaeth uniongyrchol yr UE a ddargedwir, maent yn destun y weithdrefn gadarnhaol.</p> <p>Mae unrhyw offeryn statudol arall, sy'n cynnwys rheoliadau o dan adran 14, lle y mae Gweinidogion Cymru yn gweithredu ar eu pennau eu</p>

	<p>yn ymwneud â maes lle y mae cymhwysedd wedi ei ddatganoli, neu cânt weithredu ar y cyd ag un o Weinidogion y Goron</p> <p>Gweler hefyd gymal 16 ar gyfer darpariaeth atodol ynglŷn â rheoliadau o dan Ran 3 o'r Bil.</p>	<p>hunain yn destun y weithdrefn negyddol. Mae'r un egwyddor yn gymwys i reoliadau a wneir gan weithredu ar y cyd ag un o Weinidogion y Goron.</p> <p>Gweler paragraffau 3 a 4 o Atodlen 4 i'r Bil.</p>
<p>Cymal 14(3) Peidio â gwahaniaethu, triniaeth gyfartal a hawliau gweithwyr etc. (cytundeb ar hawliau dinasyddion y Swistir)</p>	<p>Caiff Gweinidogion Cymru drwy reoliadau wneud y cyfryw ddarpariaeth ag yr ystyriant sy'n briodol at y diben o weithredu unrhyw un o'r darpariaethau a ganlyn o'r cytundeb ar hawliau dinasyddion y Swistir—</p> <p>(a) Erthygl 7 (gwahardd gwahaniaethu ar sail cenedligrwydd);</p> <p>(b) Erthygl 18 (yr hawl i driniaeth gyfartal etc);</p> <p>(c) Erthygl 19 (hawliau personau cyflogedig neu hunangyflogedig etc.);</p> <p>(d) Erthygl 20(1) (hawliau gweithwyr y ffin);</p> <p>(e) Erthygl 23(1) (hawliau personau sy'n darparu gwasanaethau).</p> <p>Caiff Gweinidogion Cymru weithredu ar eu pennau eu hunain os yw'r ddarpariaeth yn ymwneud â maes lle y mae cymhwysedd wedi ei ddatganoli, neu cânt weithredu ar y cyd ag un o Weinidogion y Goron.</p> <p>Gweler hefyd gymal 16 ar gyfer darpariaeth atodol ynglŷn â rheoliadau o dan Ran 3 o'r Bil.</p>	<p>Pan fydd Gweinidogion Cymru, gan weithredu ar eu pennau eu hunain, yn gwneud rheoliadau sy'n diwygio, yn diddymu neu'n ddirymu—</p> <p>(a) deddfwriaeth sylfaenol, neu</p> <p>(b) prif ddeddfwriaeth uniongyrchol yr UE a ddargedwir, maent yn destun y weithdrefn gadarnhaol.</p> <p>Mae unrhyw offeryn statudol arall, sy'n cynnwys rheoliadau o dan adran 14, lle y mae Gweinidogion Cymru yn gweithredu ar eu pennau eu hunain yn destun y weithdrefn negyddol.</p> <p>Mae'r un egwyddor yn gymwys i reoliadau a wneir gan weithredu ar y cyd ag un o Weinidogion y Goron.</p> <p>Gweler paragraffau 3 a 4 o Atodlen 4 i'r Bil.</p>

<p>Pwerau Cymal 19 sy'n cyfateb i adran 18 mewn perthynas ag awdurdodau datganoledig</p> <p>Yn mewnosod Rhan 1B newydd yn Atodlen 2 i EUWA.</p> <p>Darpariaeth paragraff 11G(1) mewn perthynas â materion gwahanu penodol eraill</p>	<p>Caiff Gweinidogion Cymru drwy reoliadau wneud y cyfryw ddarpariaeth ag yr ystyriant sy'n briodol ar gyfer gweithredu Rhan 3 o'r Cytundeb Ymadael (darpariaethau gwahanu).</p> <p>Caiff Gweinidogion Cymru weithredu ar eu pennau eu hunain os yw'r ddarpariaeth yn ymwneud â maes lle y mae cymhwysedd wedi ei ddatganoli, neu cânt weithredu ar y cyd ag un o Weinidogion y Goron.</p>	<p>Pan fydd Gweinidogion Cymru, gan weithredu ar eu pennau eu hunain, yn gwneud rheoliadau sy'n diwygio, yn diddymu neu'n ddirymu—</p> <p>(a) deddfwriaeth sylfaenol, neu</p> <p>(b) prif ddeddfwriaeth uniongyrchol yr UE a ddargedwir, maent yn destun y weithdrefn gadarnhaol.</p> <p>Bydd unrhyw offeryn statudol arall, sy'n cynnwys rheoliadau o dan Ran 1B o Atodlen 2, lle y mae Gweinidogion Cymru yn gweithredu ar eu pennau eu hunain yn destun y weithdrefn negyddol.</p> <p>Mae'r un egwyddor yn gymwys i reoliadau a wneir gan weithredu ar y cyd ag un o Weinidogion y Goron.</p> <p>Gweler paragraffau 8D ac 8E o Ran 1A o Atodlen 7 i EUWA fel y'i mewnosodwyd gan baragraff 51 o Atodlen 5 i'r Bil.</p>
<p>Pwerau Cymal 19 sy'n cyfateb i adran 18 mewn perthynas ag awdurdodau datganoledig</p>	<p>Caiff Gweinidogion Cymru drwy reoliadau wneud y cyfryw ddarpariaeth ag y mae'r awdurdod datganoledig yn ystyried ei bod yn briodol ar gyfer gweithredu Rhan 3 o</p>	<p>Pan fydd Gweinidogion Cymru, gan weithredu ar eu pennau eu hunain, yn gwneud rheoliadau</p>

<p>Yn mewnosod Rhan 1B newydd yn Atodlen 2 i EUWA</p> <p>Darpariaeth paragraff 11G(3) mewn perthynas â materion gwahanu penodol eraill (cytundeb gwahanu EEA EFTA)</p>	<p>gytundeb gwahanu EEA EFTA (darpariaethau gwahanu).</p> <p>Caiff Gweinidogion Cymru weithredu ar eu pennau eu hunain os yw'r ddarpariaeth yn ymwneud â maes lle y mae cymhwysedd wedi ei ddatganoli, neu cânt weithredu ar y cyd ag un o Weinidogion y Goron.</p>	<p>sy'n diwygio, yn diddymu neu'n ddirymu—</p> <p>(a) deddfwriaeth sylfaenol, neu</p> <p>(b) prif ddeddfwriaeth uniongyrchol yr UE a ddargedwir, maent yn destun y weithdrefn gadarnhaol.</p> <p>Bydd unrhyw offeryn statudol arall, sy'n cynnwys rheoliadau o dan Ran 1B o Atodlen 2, lle y mae Gweinidogion Cymru yn gweithredu ar eu pennau eu hunain yn destun y weithdrefn negyddol.</p> <p>Mae'r un egwyddor yn gymwys i reoliadau a wneir gan weithredu ar y cyd ag un o Weinidogion y Goron.</p> <p>Gweler paragraffau 8D ac 8E o Ran 1A o Atodlen 7 i EUWA fel y'i mewnosodwyd gan baragraff 51 o Atodlen 5 i'r Bil.</p>
<p>Pwerau Cymal 22 sy'n cyfateb i adran 21 mewn perthynas ag awdurdodau datganoledig</p> <p>Yn mewnosod Rhan 1C newydd yn Atodlen 2 i EUWA</p>	<p>Caiff Gweinidogion Cymru drwy reoliadau wneud y cyfryw ddarpariaeth ag yr ystyriant sy'n briodol ar gyfer gweithredu'r Protocol ar Iwerddon/Gogledd Iwerddon yn y Cytundeb Ymadael.</p> <p>Caiff Gweinidogion Cymru weithredu ar eu pennau eu hunain os yw'r ddarpariaeth</p>	<p>Pan fydd Gweinidogion Cymru, gan weithredu ar eu pennau eu hunain, yn gwneud rheoliadau sy'n cynnwys yr hyn a ganlyn:</p> <p>(a) diwygio, diddymu neu ddirymu deddfwriaeth sylfaenol neu brif</p>

<p>Pŵer paragraff 11M mewn perthynas â'r Protocol ar Iwerddon/Gogledd Iwerddon</p>	<p>yn ymwneud â maes lle y mae cymhwysedd wedi ei ddatganoli, neu cânt weithredu ar y cyd ag un o Weinidogion y Goron</p>	<p>ddeddfwriaeth uniongyrchol yr UE a ddargedwir, (b) sefydlu awdurdod cyhoeddus, (c) ymwneud â ffi mewn perthynas â swyddogaeth sy'n arferadwy gan awdurdod cyhoeddus yn y Deyrnas Unedig, (d) creu trosedd neu ehangu ei chwmpas, (e) creu neu ddiwygio pŵer i ddeddfu, neu (f) hwyluso mynediad i'r farchnad ym Mhrydain Fawr i nwyddau cymwys o Ogledd Iwerddon; maent yn destun y weithdrefn gadarnhaol.</p> <p>Mae unrhyw offeryn statudol arall, sy'n cynnwys rheoliadau a wneir o dan Ran 1C o Atodlen 2, lle mae Gweinidogion Cymru yn gweithredu ar eu pennau eu hunain yn destun y weithdrefn negyddol.</p> <p>Mae'r un egwyddor yn gymwys i reoliadau a wneir gan weithredu ar y cyd ag un o Weinidogion y Goron.</p> <p>Gweler paragraffau 8F ac 8G o Ran 1A o Atodlen 7 i EUWA fel</p>
--	---	--

		y'i mewnosodwyd gan baragraff 51 o Atodlen 5 i'r Bil.
Paragraff 1(3) o Atodlen 5 Darpariaeth ganlyniadol a throsiannol etc.	<p>Mae paragraff 1 o Atodlen 5 i'r Bil yn darparu ar gyfer gohirio mawr mewn perthynas â dod ag OSau Ymadael â'r UE i rym o'r diwrnod ymadael tan ddiwedd y cyfnod gweithredu. Mae'r gohirio mawr hwn yn cynnwys OSau sy'n dod i rym gyda chyfeiriad at y diwrnod ymadael.</p> <p>Mae paragraff 1(3) o Atodlen 6 yn darparu y caiff Gweinidogion Cymru, trwy reoliadau, ddarparu na fydd y gohiriad yn is-baragraff(1) yn gymwys i unrhyw raddau mewn achosion penodol neu ddisgrifiad o achos, neu y bydd yn gwneud darpariaeth wahanol mewn achosion penodol neu ddisgrifiad o achos.</p>	<p>Pan wneir rheoliadau gan Weinidogion Cymru, yn gweithredu ar eu pennau eu hunain, cyn y diwrnod ymadael, ni chymhwysir unrhyw weithdrefn.</p> <p>Pan wneir rheoliadau gan Weinidogion Cymru, yn gweithredu ar eu pennau eu hunain, cyn y diwrnod ymadael, neu ar ôl y diwrnod hwnnw, maent yn destun y weithdrefn negyddol</p> <p>Mae'r un egwyddor yn gymwys i reoliadau a wneir gan weithredu ar y cyd ag un o Weinidogion y Goron.</p> <p>Gweler paragraffau 8 a 9 o Atodlen 4 i'r Bil.</p>
Paragraff 3(2) o Atodlen 5 Deddfwriaeth baratoadol ddatganoledig o fath a grybwyllwyd ym mharagraff 41(3) i (5) o Atodlen 8 i EUWA	<p>Mae paragraff 3(1) o Atodlen 5 yn darparu y dylid darllen unrhyw ddarpariaeth o ddeddfwriaeth sylfaenol a wneir cyn y diwrnod ymadael drwy rinwedd is-baragraffau (3) i (5) o baragraff 41 o Atodlen 8 i EUWA, ac y disgwylir iddi ddod i rym drwy gyfeiriad at y diwrnod ymadael, fel pe bai yn dod i rym ar ddiwedd y cyfnod gweithredu.</p> <p>Mae paragraff 3(2) yn darparu y Caiff Gweinidogion Cymru drwy reoliadau</p>	<p>Mae offeryn statudol sy'n cynnwys rheoliadau a wneir o dan baragraff 3(2) o Atodlen 5 a wneir gan Weinidogion Cymru ar y diwrnod ymadael, neu ar ôl y diwrnod hwnnw, yn destun y weithdrefn negyddol.</p> <p>Pan wneir rheoliadau cyn y diwrnod ymadael, nid ydynt yn destun unrhyw weithdrefn.</p>

	<p>(a) darparu fel na chymhwysir is-baragraff (1) i unrhyw raddau mewn achosion penodol neu ddisgrifiadau o achos;</p> <p>(b) gwneud gwahanol ddarpariaeth mewn achosion penodol neu ddisgrifiadau o achos i'r rheini a wneir gan is-baragraff (1), neu</p> <p>(c) wneud y cyfryw ddarpariaeth ag yr ystyria Gweinidogion Cymru sy'n briodol o ganlyniad i is-baragraff (1) (gan gynnwys darpariaeth sy'n ailddatgan effaith yr is-baragraff hwnnw).</p>	<p>Gweler paragraff 10 o Atodlen 4 i'r Bil.</p>
--	--	---

Y Gwir Anrh/Rt Hon Mark Drakeford AC/AM
Prif Weinidog Cymru/First Minister of Wales

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Mick Antoniw AM
Chair of CLA Committee
SeneddCLA@assembly.wales

8 January 2020

Dear Mick,

EUROPEAN UNION (WITHDRAWAL AGREEMENT) BILL

I am writing to inform you that I have written on behalf of the Welsh Government to the Lord Speaker of the House of Lords, inviting Peers to consider tabling amendments to the EU (Withdrawal Agreement) Bill which are intended to protect the interests of the devolved institutions.

I have attached a copy of the letter to the Lord Speaker and the text of the amendments.

Best wishes,

Mark.

MARK DRAKEFORD

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1NA

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400
YP.PrifWeinidog@llyw.cymru • ps.firstminister@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

Tudalen y pecyn 64

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

The Rt. Hon. The Lord Fowler
Lord Speaker of the House of Lords
House of Lords
Westminster
SW1A 0PW

8 January 2020

Deu hord Fowler,

EUROPEAN UNION (WITHDRAWAL AGREEMENT) BILL

I am writing on behalf of the Welsh Government to invite Peers to consider tabling amendments to the European Union (Withdrawal Agreement) Bill which are intended to protect the interests of the devolved institutions.

While these amendments focus on securing an appropriate role for the devolved institutions as we leave the EU, they also serve the purpose of entrenching the rights of Parliament in respect of oversight of the forthcoming negotiations, which the UK Government has sought to remove from earlier drafts of the Bill.

While the conduct of international relations is a reserved matter under the devolution settlements, we are responsible for implementing international agreements. The Future Economic Partnership with the EU will inevitably have very serious impacts on areas within devolved competence, such as agriculture and rural affairs, education, economic development, research and development, including requiring changes to devolved legislation. It is essential that the devolved institutions are fully engaged with these negotiations – and indeed the negotiation of other international trade agreements – in order to ensure that we are not required to make changes within our competence which are at odds with the values and interests of our nations.

In brief, the amendments aim to:

- Ensure that the very wide-ranging Henry VIII powers in respect of the Northern Ireland Protocol (Clauses 21 and 22) are limited in a way other such powers are in the Bill, and were in the EU (Withdrawal) Act. This includes a restriction on amending the Government of Wales Act and other enactments fundamental to the devolved settlements in Scotland and Northern Ireland.

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1NA

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400
YP.PrifWeinidog@llyw.cymru • ps.firstminister@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

- Provide for appropriate transparency and scrutiny by Parliament and the devolved legislatures at all stages of the negotiations (New Clause 30B inserting sections 13C to 13G to the EU (Withdrawal) Act): this is based on the model proposed in the version of the Bill published in October, noting that in the current version any role for Parliament has been stripped out.
- Ensure that where the UK Government sets negotiation positions, and prior to ratification, the agreement of the devolved governments is normally obtained (New Clause 30B inserting section 13H to the EU (Withdrawal) Act).
- Remove the prohibition on the UK Government from agreeing to an extension to the transition period (remove Clause 33) and provide a process for requiring the Government to request an extension of the transition period if no agreement on the future relationship is likely to be in place by December 2020 (New clause 30A inserting section 13C to the EU (Withdrawal) Act).
- Amend the clause on Parliamentary sovereignty (amendment to Clause 38) to make clear that this makes no changes to the current devolved settlements.
- Amend clause 26 to ensure that the Welsh Ministers are consulted before any regulations under clause 26 relating to the interpretation of retained EU law are made.
- Amend the provisions for transferring the functions of the Independent Monitoring Authority (amendment to Schedule 2, paragraph 39), to make equivalent provision for the transferee to have knowledge of practice in Wales.

While these amendments have been prepared and are proposed by the Welsh Government, they are supported by the Scottish Government.

I hope that members of the House will be prepared to table and support these amendments.

I am copying this letter to the Leader of the House of Lords, the Shadow Leader of the House of Lords, the leader of the Liberal Democrats in the House of Lords, the Convenor of the Crossbench peers, and the First Minister of Scotland.

Yours sincerely,
Mark Drakeford

MARK DRAKEFORD

European Union (Withdrawal Agreement) Bill

[DRAFT]

WELSH GOVERNMENT PROPOSED AMENDMENTS

Clause 21

Page 25, line 14, at end insert –

“(6) But regulations under subsection (1) may not –

- (a) impose or increase taxation or fees,
- (b) make retrospective provision,
- (c) create a relevant criminal offence,
- (d) establish a public authority,
- (e) amend, repeal or revoke the Human Rights Act 1998 or any subordinate legislation made under it, or
- (f) amend or repeal the Scotland Act 1998, the Government of Wales Act 2006 or the Northern Ireland Act 1998 (unless the regulations are made by virtue of paragraph 21(b) of Schedule 7 to this Act or are amending or repealing any provision of those Acts which modifies another enactment).”

Explanatory statement

The new section 8C to be inserted into the European Union (Withdrawal) Act 2018 by clause 21 confers power on a Minister of the Crown to make regulations relating to the Ireland/Northern Ireland Protocol in the withdrawal agreement. The new subsection (6) proposed provides that the regulations may not make provision of the form mentioned in paragraphs (a) to (f), including amending the Scotland Act 1998, the Government of Wales Act 2006, and the Northern Ireland Act 1998 (except in limited circumstances). This is identical to equivalent restrictions on the Minister of the Crown’s power to make regulations under the new section 8B of the European Union (Withdrawal) Act 2018 (proposed to be inserted by clause 18).

Clause 22

Page 26, line 25, at end insert –

“(7) But regulations under this Part may not –

- (a) impose or increase taxation or fees,

- (b) make retrospective provision,
- (c) create a relevant criminal offence,
- (d) establish a public authority,
- (e) amend, repeal or revoke the Human Rights Act 1998 or any subordinate legislation made under it, or
- (f) amend or repeal the Scotland Act 1998, the Government of Wales Act 2006 or the Northern Ireland Act 1998 (unless the regulations are made by virtue of paragraph 21(b) of Schedule 7 to this Act or are amending or repealing any provision of those Acts which modifies another enactment)."

Explanatory statement

The new paragraph 11M to be inserted into Schedule 2 to the European Union (Withdrawal) Act 2018 by clause 22 confers power on the devolved authorities to make regulations relating to the Ireland/Northern Ireland Protocol in the withdrawal agreement. The new sub-paragraph (7) proposed provides that the regulations may not make provision of the form mentioned in paragraphs (a) to (f), including amending the Scotland Act 1998, the Government of Wales Act 2006, and the Northern Ireland Act 1998 (except in limited circumstances). This is identical to equivalent restrictions on the devolved authorities' power to make regulations under new paragraph 11G of Schedule 2 to the European Union (Withdrawal) Act 2018 (proposed to be inserted by clause 19).

Clause 26

Page 31, line 11 leave out "and" and at end insert –

- "(f) the Scottish Ministers,
- (g) the Welsh Ministers, and
- (h) the First Minister and deputy First Minister in Northern Ireland or the Executive Office in Northern Ireland, and"

Explanatory statement

The new subsection (5A) proposed to be inserted into section 6 of the European Union (Withdrawal) Act 2018 by clause 26(1)(d) confers power on the Minister of the Crown to make regulations relating to how courts in the UK are to apply, and be bound by, retained EU case law. Proposed new subsection (5C) provides that before making the regulations, the Minister of the Crown must consult particular persons. The new paragraphs (f) to (h) to be inserted by this amendment provide for consultation with the Scottish Ministers, the Welsh Ministers, and the First Minister and deputy First Minister in Northern Ireland or the Executive Office in Northern Ireland.

After Clause 30

Insert the following new clauses –

"Approval of extension of implementation period

After section 13B of the European Union (Withdrawal) Act 2018 (certain dispute procedures under withdrawal agreement) (for which see section 30 above) insert –

“13C Extension of implementation period

- 5 (1) This section applies where no statement that political agreement has been reached has been made by 13 June 2020.
- (2) A Minister of the Crown must –
- 10 (a) before 17 June 2020, submit a request to the Joint Committee asking for an extension of two years to the implementation period, and
- (b) seek to achieve an extension of that duration or, if an extension of that duration is not agreed, an extension of the longest duration than can be agreed.
- (3) But subsection (2) does not apply if, at any time before 17 June 2020, conditions 1 to 4 are met.
- 15 (4) Condition 1 is that a Minister of the Crown has prepared a statement (a “no extension statement”) –
- (a) providing that despite no statement that political agreement has been reached having been made, an extension to the implementation period should not be sought, and
- 20 (b) setting out reasons why an extension to the implementation period should not be sought.
- (5) Condition 2 is that a Minister of the Crown has –
- 25 (a) laid the no extension statement before each House of Parliament,
- (b) sent the no extension statement to the First Minister for Scotland, who must, within three days –
- 30 (i) lay it before the Scottish Parliament, and
- (ii) table a motion for the Parliament to take note of it,
- (c) sent the no extension statement to the First Minister for Wales, who must, within three days –
- 35 (i) lay it before the National Assembly for Wales and
- (ii) table a motion for the National Assembly to take note of it,
- 40 (d) sent the no extension statement to the Executive Office in Northern Ireland, or to the First Minister and deputy First Minister in Northern Ireland who may, within three days –
- (i) lay it before the Northern Ireland Assembly and

(ii) table a motion for the Assembly to take note of it.

(6) Condition 3 is that—

(a) the motion tabled by the First Minister for Scotland in accordance with subsection (5)(b)(ii) —

(i) has been debated by the Scottish Parliament, or

(ii) the Parliament has not concluded a debate on the motion before the end of the period of five sitting days beginning with the first sitting day after the day on which the motion is tabled,

(b) the motion tabled by the First Minister for Wales in accordance with subsection (5)(c)(ii) —

(i) has been debated by the National Assembly for Wales, or

(ii) the National Assembly has not concluded a debate on the motion before the end of the period of five sitting days beginning with the first sitting day after the day on which the motion is tabled, and

(c) if a motion has been tabled by the First Minister and deputy First Minister in Northern Ireland in accordance with subsection (5)(d)(ii), it —

(i) has been debated by the Northern Ireland Assembly, or

(ii) the Assembly has not concluded a debate on the motion before the end of the period of five sitting days beginning with the first sitting day after the day on which the motion is tabled.

(7) Condition 4 is that after conditions 1 to 3 have been met —

(a) a motion for the House of Lords to take note of the no extension statement has been tabled in that House by a Minister of the Crown and —

(i) the House of Lords has debated the motion, or

(ii) the House of Lords has not concluded a debate on the motion before the end of the period of five Lords sitting days beginning with the first Lords sitting day after the day on which the motion is tabled, and

(b) the House of Commons has subsequently passed a motion in the form set out in subsection (8).

- (8) The form of motion mentioned in subsection (7)(b) is: “That this House, for the purposes of section 13C of the European Union (Withdrawal) Act 2018, agrees in accordance with the no extension statement laid before this House on [...] under section 13C(5) of that Act that no extension to the implementation period should be sought.”

Explanatory statement

This amendment proposes that a new section 13C be inserted into the European Union (Withdrawal) Act 2018 which provides that unless a Minister of the Crown has made a statement by 13 June 2020 that political agreement has been reached with the EU on a draft treaty on the future relationship of the UK with the EU, a Minister of the Crown must request a two year extension to the implementation period at the Joint Committee and must seek to achieve that extension.

This duty does not apply where conditions 1 to 4 in subsections (4) to (7) are met. The conditions require a Minister of the Crown to prepare a statement explaining why no extension should be sought. And both Houses of Parliament and the devolved administrations and legislatures must be given an opportunity to consider and debate the statement. The final condition is that the House of Commons must pass a motion agreeing that no extension should be sought to the implementation period.

Oversight of negotiations for future relationship

After section 13C of the European Union (Withdrawal) Act 2018 (approval of extension of implementation period) (for which see section 30A above) insert –

“13D Objectives for future relationship: statement

- (1) A Minister of the Crown must, before the end of the period of 30 Commons sitting days beginning with the day on which exit day falls, make a statement on objectives for the future relationship with the EU (an “objectives statement”).
- (2) Before making the initial objectives statement the Minister of the Crown must consult –
- (a) the Scottish Ministers,
 - (b) the Welsh Ministers, and
 - (c) the First Minister and deputy First Minister in Northern Ireland or the Executive Office in Northern Ireland.
- (3) A Minister of the Crown may, at any time after the initial objectives statement is made, make a revised objectives statement.
- (4) Before making a revised objectives statement the Minister of the Crown must consult –
- (a) the Scottish Ministers,
 - (b) the Welsh Ministers, and

(c) the First Minister and deputy First Minister in Northern Ireland or the Executive Office in Northern Ireland.

(5) An objectives statement made under this section must contain an assessment of the impact a future relationship treaty that is consistent with those objectives would have on the economic, social and environmental well-being of the people of England, of Scotland, of Wales and of Northern Ireland.

13E Negotiations for future relationship: preconditions

(1) A Minister of the Crown may not engage in negotiations on the future relationship with the EU unless conditions 1 to 4 are met.

(2) Condition 1 is that an objectives statement has been laid before each House of Parliament.

(3) Condition 2 is that a Minister of the Crown has –

(a) sent the objectives statement to the First Minister for Scotland, who must, within three days –

(i) lay it before the Scottish Parliament, and

(ii) table a motion for the Parliament to take note of it,

(b) sent the objectives statement to the First Minister for Wales, who must, within three days –

(i) lay it before the National Assembly for Wales and

(ii) table a motion for the National Assembly to take note of it,

(c) sent the objectives statement to the Executive Office in Northern Ireland, or to the First Minister and deputy First Minister in Northern Ireland who may, within three days –

(i) lay it before the Northern Ireland Assembly and

(ii) table a motion for the Assembly to take note of it.

(4) Condition 3 is that –

(a) the motion tabled by the First Minister for Scotland in accordance with subsection (3)(a)(ii) –

(i) has been debated by the Parliament, or

(ii) the Parliament has not concluded a debate on the motion before the end of the period of five sitting days beginning with the first sitting day after the day on which the motion is tabled,

- (b) the motion tabled by the First Minister for Wales in accordance with subsection (3)(b)(ii) –
 - (i) has been debated by the National Assembly, or
 - (ii) the National Assembly has not concluded a debate on the motion before the end of the period of five sitting days beginning with the first sitting day after the day on which the motion is tabled, and
- (c) if a motion has been tabled by the First Minister and deputy First Minister in Northern Ireland in accordance with subsection (3)(c)(ii), it –
 - (i) has been debated by the Assembly, or
 - (ii) the Assembly has not concluded a debate on the motion before the end of the period of five sitting days beginning with the first sitting day after the day on which the motion is tabled.
- (5) Condition 4 is that after conditions 1 to 3 have been met –
 - (a) a motion for the House of Lords to take note of the objectives statement has been tabled in that House by a Minister of the Crown and –
 - (i) the House of Lords has debated the motion, or
 - (ii) the House of Lords has not concluded a debate on the motion before the end of the period of five Lords sitting days beginning with the first Lords sitting day after the day on which the motion is tabled, and
 - (b) the House of Commons has subsequently approved the objectives statement on a motion moved by a Minister of the Crown.
- (6) In conducting negotiations on the future relationship with the EU, a Minister of the Crown must seek to achieve the objectives set out in the most recent objectives statement to have been approved by a resolution of the House of Commons on a motion moved by a Minister of the Crown.

13F Negotiations for future relationship: reporting on progress

- (1) After the end of each reporting period, a Minister of the Crown must –
 - (a) lay before each House of Parliament a report on the progress made, by the end of the period, in negotiations on the future relationship with the EU, including –

- 5
- (i) the Minister's assessment of the extent to which the outcome of those negotiations is likely to reflect the most recent objectives statement to have been approved by the House of Commons, as mentioned in section 13E(5), and
- (ii) if the Minister's assessment is that the future relationship with the EU is, in any respect, not likely to reflect that statement, an explanation of why that is so,
- 10
- (b) send the report to the First Minister for Scotland, who must lay it before the Scottish Parliament,
- (c) send the report to the First Minister for Wales, who must lay it before the National Assembly for Wales, and
- 15
- (d) send the report to the Executive Office in Northern Ireland, or to the First Minister and deputy First Minister in Northern Ireland who may lay it before the Northern Ireland Assembly.
- (2) Subsections (3) and (4) relate to any of the objectives set out in the objectives statement and apply if 8 months before the end of the implementation period –
- 20
- (a) a Minister of the Crown makes a statement that no agreement in principle can be reached with the EU on the objective, or
- (b) there is no agreement in principle on the objective.
- 25
- (3) A Minister of the Crown must make a statement setting out how Her Majesty's Government proposes to proceed within the period of 14 days beginning with –
- (a) the day on which the statement mentioned in subsection (2) is made, or
- 30
- (b) (if no statement is made) the day that is 8 months before the end of the implementation period.
- (4) The Minister of the Crown must –
- (a) lay the statement made under subsection (3) before each House of Parliament,
- 35
- (b) send the statement to the First Minister for Scotland who must lay it before the Scottish Parliament and, within the period of seven sitting days beginning with the day on which the statement is made, move a motion for the Parliament to take note of it,

- 5
- (c) send the statement to the First Minister for Wales who must lay it before the National Assembly for Wales and, within the period of seven sitting days beginning with the day on which the statement is made, move a motion for the National Assembly to take note of it,
- 10
- (d) send the statement to the Executive Office in Northern Ireland, or the First Minister and deputy First Minister in Northern Ireland who may lay it before the Northern Ireland Assembly and, within the period of seven sitting days beginning with the day on which the statement is made, move a motion for the Assembly to take note of it, and
- 15
- (e) make arrangements for –
- (i) a motion, to the effect that the House of Commons has considered the statement, to be moved by a Minister of the Crown within the period of seven sitting days beginning with the day on which the statement is made, and
- 20
- (ii) a motion for the House of Lords to take note of the statement to be moved by a Minister of the Crown within the period of seven sitting days beginning with the day on which the statement is made.

13G Ratification of future relationship

- 25
- (1) This section applies if, in the opinion of a Minister of the Crown, an agreement in principle has been reached with the EU on a treaty the principal purpose of which is to deal with all or part of the future relationship with the EU.
- 30
- (2) A Minister of the Crown must lay before each House of Parliament –
- (a) a statement that political agreement has been reached, and
- (b) a copy of the negotiated future relationship treaty.
- 35
- (3) A Minister of the Crown must also send the documents mentioned in subsection (2) to –
- (a) the First Minister for Scotland, who must lay them before the Scottish Parliament and move a motion for the Parliament to take note of them,
- 40
- (b) the First Minister for Wales, who must lay them before the National Assembly for Wales and move a motion for the National Assembly to take note of them, and

- 5
- (c) the Executive Office in Northern Ireland, or to the First Minister and deputy First Minister in Northern Ireland who may lay them before the Northern Ireland Assembly and move a motion for the Assembly to take note of them.
- (4) A treaty in the same form, or to substantially the same effect, as the negotiated future relationship treaty may be ratified only if conditions 1, 2 and 3 have been met.
- 10 (5) Condition 1 is that—
- (a) the motion mentioned in subsection (3)(a)—
- (i) has been debated by the Scottish Parliament, or
- (ii) the Parliament has not concluded a debate on the motion before the end of the period of 14 sitting days beginning with the first sitting day after the day on which the motion is tabled,
- 15
- (b) the motion mentioned in subsection (3)(b)—
- (i) has been debated by the National Assembly for Wales, or
- (ii) the National Assembly has not concluded a debate on the motion before the end of the period of 14 sitting days beginning with the first sitting day after the day on which the motion is tabled, and
- 20
- (c) if the motion mentioned in section (3)(c) has been tabled, it—
- (i) has been debated by the Northern Ireland Assembly, or
- (ii) the Assembly has not concluded a debate on the motion before the end of the period of 14 sitting days beginning with the first sitting day after the day on which the motion is tabled.
- 25
- 30
- (6) Condition 2 is that—
- (a) the House of Lords has not resolved, within the period of 21 Lords sitting days beginning with the day on which the negotiated future relationship treaty is laid before that House, that any treaty resulting from it should not be ratified, or
- 35
- (b) if the House of Lords has so resolved within that period, a Minister of the Crown has laid before each House of Parliament a statement indicating that the Minister is of the opinion that the treaty should nevertheless be ratified and explaining why.
- 40

- (7) Condition 3 is that the negotiated future relationship treaty has subsequently been approved by a resolution of the House of Commons on a motion moved by a Minister of the Crown.
- (8) Section 20 of the Constitutional Reform and Governance Act 2010 (treaties to be laid before Parliament before ratification) does not apply in relation to a treaty if this section applies in relation to the ratification of that treaty.

13H Consent of devolved authorities normally to be obtained

- (1) This section applies in relation to the functions of a Minister of the Crown—
- (a) to make an objectives statement in accordance with section 13D(1),
 - (b) to make a revised objectives statement (where applicable) in accordance with section 13D(3), and
 - (c) to lay a statement that political agreement has been reached with the EU on a treaty for the future relationship with the EU and to lay a copy of the negotiated future relationship treaty in accordance with section 13G(2).
- (2) It is recognised that before exercising those functions, the Minister of the Crown is expected to obtain the consent of—
- (a) the Scottish Ministers in relation to their impact on Scotland;
 - (b) the Welsh Ministers in relation to their impact on Wales;
 - (c) the First Minister and deputy First Minister in Northern Ireland in relation to their impact on Northern Ireland.
- (3) Where consent has not been obtained, the Minister of the Crown must, before exercising the function, lay before each House of Parliament—
- (a) where the Minister has not sought the consent of a person referred to in subsection (2), a statement explaining why consent was not sought, and
 - (b) where the Minister has sought the consent of a person referred to in subsection (2) and that consent has not been given, a statement—
 - (i) noting that consent has not been given, and
 - (ii) recording any reason provided by that person as to why consent has not been given.

13I Interpretation

In sections 13C to 13H—

“devolved legislature” means –

- (a) the Scottish Parliament,
- (b) the National Assembly for Wales, or
- (c) the Northern Ireland Assembly;

5 “future relationship with the EU” means the main arrangements which are designed to govern the security and economic aspects of the long-term relationship between the United Kingdom and the EU after IP completion day and to replace or modify the arrangements which apply during the implementation period, but does not include the withdrawal agreement;

10 “negotiated future relationship treaty” means a draft of a treaty identified in a statement that political agreement has been reached;

15 “negotiations” means negotiations the opening of which, on behalf of the EU, has been authorised under Article 218 of the Treaty on the Functioning of the European Union;

“no extension statement” means a statement made in accordance with section 13C(4);

20 “objectives statement” means a statement on objectives for the future relationship with the EU” –

- (a) made in writing by a Minister of the Crown setting out proposed objectives of Her Majesty’s Government in negotiations on the future relationship with the EU, and
- (b) published in such manner as the Minister making it considers appropriate;

“reporting period” means –

- (a) the period of three months beginning with the first day on which an objectives statement is approved by a resolution of the House of Commons on a motion moved by a Minister of the Crown, and
- (b) each subsequent period of three months;

“sitting day” means –

- (a) in relation to the House of Commons, a day on which the House of Commons is sitting (and a day is only a day on which the House of Commons is sitting if the House begins to sit on that day);
- (b) in relation to the House of Lords, a day on which the House of Lords is sitting (and a day is only a day on which the House of Lords is sitting if the House begins to sit on that day);

(c) in relation to the Scottish Parliament, any working day falling within a week in which the Parliament sits in plenary;

5 (d) in relation to the National Assembly for Wales, any working day falling within a week in which the National Assembly sits in plenary;

(e) in relation to the Northern Ireland Assembly, any working day falling within a week in which the Assembly sits in plenary;

10 “statement that political agreement has been reached” means a statement made in writing by a Minister of the Crown which –

15 (a) states that, in the Minister’s opinion, an agreement in principle has been reached with the EU on a treaty the principal purpose of which is to deal with all or part of the future relationship with the EU, and

(b) identifies a draft of that treaty which, in the Minister’s opinion, reflects the agreement in principle;

20 “treaty” has the same meaning as in Part 2 of the Constitutional Reform and Governance Act 2010 (see section 25(1) and (2) of that Act);

“working day” means any day unless it is –

(a) a Saturday or a Sunday,

(b) Christmas Eve, Christmas Day, Maundy Thursday or Good Friday,

25 (c) a day which is a bank holiday in Wales under the Banking and Financial Dealings Act 1971, or

(d) a day appointed for public thanksgiving or mourning.””

Explanatory statement

30 *This amendment proposes that new sections be inserted into the European Union (Withdrawal) Act 2018 relating to parliamentary oversight of the negotiations and ratification of the future relationship with the EU.*

35 *Sections 13D and 13E require a Minister of the Crown to prepare a statement on objectives for the future relationship with the EU (referred to as an “objectives statement”). It must include an assessment of the impact a treaty complying with those objectives would have on the people of each of England, Scotland, Wales, and Northern Ireland. Both Houses of Parliament and the devolved administrations and legislatures must be given an opportunity to consider and debate the statement.*

40 *Section 13F relates to reporting on progress made in negotiations with the EU. In particular it provides that if no agreement in principle has been reached with the EU 8 months before the end of the implementation period, a Minister of the Crown is required to make a statement setting out how the UK Government proposes to proceed. The statement must be shared with the devolved administrations and legislatures.*

Section 13G provides a role for the UK Parliament and the devolved legislatures in the ratification of a future relationship treaty, once agreement in principle has been reached between the UK Government and the EU. Ultimately, the treaty may only be ratified if it is approved by a resolution of the House of Commons.

5 Section 13H provides that a Minister of the Crown is expected to seek the consent of the devolved administrations before making an objectives statement (or a revised statement), and before laying a draft future relationship treaty before the UK Parliament.

Clause 33

10 Leave out Clause 33.

Explanatory statement

15 *This amendment would omit clause 33 which proposes to insert a new section 15A into the European Union (Withdrawal) Act 2018 that prohibits a Minister of the Crown from agreeing to an extension of the implementation period in the Joint Committee .*

Clause 38

Page 37, line 39, at end insert—

- 20 “(4) But it is also recognised for the purposes of ratifying and implementing a negotiated future relationship treaty, that—
- (a) in accordance with section 28(8) of the Scotland Act 1998, the Parliament of the United Kingdom will not normally legislate with regard to devolved matters without the consent of the Scottish Parliament;
 - 25 (b) in accordance with section 107(6) of the Government of Wales Act 2006, the Parliament of the United Kingdom will not normally legislate with regard to devolved matters without the consent of the National Assembly for Wales.”

Explanatory statement

30 *This clause makes provision recognising that nothing in the Bill derogates from the sovereignty of the UK Parliament. This amendment provides that it is also recognised that in relation to ratifying and implementing a future relationship treaty with the EU (in accordance with the Scotland Act 1998 and the Government of Wales Act 2006), the UK Parliament will not normally legislate with regard to devolved matters without the consent of the Scottish Parliament and the National Assembly for Wales.*

35

Schedule 2

Page 59, line 31, at end insert—

- 40 “(4) Sub-paragraph (5) applies for the purpose of ensuring that the transferee has knowledge of conditions relating to the relevant matters in—

- (a) Scotland,
(b) Wales, and
(c) Northern Ireland.
- (5) Regulations under sub-paragraph (1) must, so far as possible, make provision equivalent to paragraphs 4 and 5 in respect of the transferee."

Explanatory statement

Schedule 2 to the Bill makes further provision about the constitution and functions of the Independent Monitoring Authority (IMA). Paragraph 4(2) provides that the Secretary of State must, so far as possible, ensure that the non-executive members of the IMA include members with knowledge about conditions in Scotland, Wales and Northern Ireland relating to the (defined) "relevant matters". Paragraph 5 gives each devolved authority a role in the appointment of the non-executive member.

Paragraph 39(1) allows the Secretary of State to make regulations to transfer the functions of the IMA to another relevant public authority (the "transferee"). This amendment provides that if the Secretary of State were to exercise the power under paragraph 39(1), the regulations made must, so far as possible, make provision equivalent to paragraphs 4 and 5 to ensure that the transferee has knowledge of conditions in all of the devolved areas.

Eitem 4.1 SL(5)485 – Rheoliadau Adeiladu (Diwygio) (Cymru) 2019

Cefndir a Diben

Mae'r Rheoliadau hyn yn diwygio Rheoliadau Adeiladu 2010 ("Rheoliadau 2010") i gyfyngu ar y deunyddiau a gaiff ddod yn rhan o wal allanol adeiladau penodol, neu atodiadau penodol i wal allanol adeiladau penodol.

Mae'r diwygiadau'n gymwys i adeiladau sydd o leiaf 18 metr o uchder:

- i) lle mae'r adeilad yn cynnwys o leiaf un annedd;
- ii) lle mae'r adeilad yn cynnwys ystafell at ddibenion preswyl, gan gynnwys llety myfyrwyr ac ystafelloedd cysgu mewn ysgolion; neu
- iii) lle defnyddir yr adeilad fel llety preswyl ar gyfer personau, neu ar gyfer triniaeth, gofal neu gynhaliath personau (fel y'i diffinnir yn rheoliad 2(1) o Reoliadau 2010).

Gweithdrefn

Negyddol.

Materion technegol: craffu

Nodir un pwynt i gyflwyno adroddiad arno o dan Reol Sefydlog 21.2 mewn perthynas â'r offeryn hwn.

1. Rheol Sefydlog 21.2(v) – bod angen eglurhad pellach ynglŷn â'i ffurf neu ei ystyr am unrhyw reswm penodol

Mae rheoliad 3 yn gwneud darpariaethau trosiannol fel na fydd y diwygiadau a wneir gan reoliad 2 yn gymwys pan fydd rhybudd adeiladu neu rybudd cychwynol wedi'i roi i awdurdod lleol, neu gynlluniau llawn wedi'u hadneuo gydag awdurdod lleol, cyn y dyddiad y daw'r Rheoliadau hyn i rym (13 Ionawr 2020) â'r gwaith adeiladu eisoes wedi'i ddechrau neu wedi'i ddechrau cyn pen wyth wythnos gan ddechrau gyda'r dyddiad hwnnw. Mae'r nodyn esboniadol yn nodi mai dau fis yw'r amserlen, ac nid wyth wythnos, a allai arwain at ddryswch ac ansicrwydd i'r darllenydd.

Rhinweddau: craffu

Nodwyd tri phwynt i gyflwyno adroddiad arnynt o dan Reol Sefydlog 21.3 mewn perthynas â'r offeryn hwn.

1. Rheol Sefydlog 21.3(ii) - ei fod o bwysigrwydd gwleidyddol neu gyfreithiol neu ei fod yn codi materion polisi cyhoeddus sy'n debyg o fod o ddiddordeb i'r Cynulliad.

1.1 Mae'r Rheoliadau hyn mewn ymateb i dân Tŵr Grenfell ym mis Mehefin 2017, a'r Adolygiad annibynnol wedi hynny o Reoliadau Adeiladu a Diogelwch Tân gan y Fonesig Judith Hackitt (adroddiad Hackitt). Mewn ymateb i adroddiad Hackitt, gwnaeth y Gweinidog Tai ac Adfywio ar y pryd ymrwymiad mewn **datganiad ysgrifenedig** ar 23 Mai 2018, yn amodol ar ymgynghoriad, y byddai Llywodraeth Cymru yn gwahardd defnyddio deunyddiau llosgadwy mewn systemau cladin o fewn adeiladau preswyl uchel yng Nghymru. Mae'r memorandwm esboniadol yn cadarnhau bod y Rheoliadau hyn yn cyflawni'r ymrwymiad hwnnw (yn ogystal ag ymestyn y Rheoliadau i rai adeiladau uchel amhreswyl). Mae'r gwaharddiad arfaethedig wedi bod yn destun sawl stori newyddion ar y cyfryngau ac yn destun diddordeb ymhlith y cyhoedd.

1.2 Efallai y galla paragraff 4.4 o'r memorandwm esboniadol achosi dryswch wrth egluro un o'r ffyrdd y gall adeilad â llawr dros 18 metr uwchlaw lefel y ddaear fodloni gofyniad Rheoliadau 2010 ar gyfer gwrthsefyll tân rhag ymledu dros waliau allanol. Mae'n egluro mai un o'r ffyrdd yw trwy fodloni'r canllawiau ym mharagraff 13.7 o Ddogfen Gymeradwy B ar Ddiogelwch Tân, Cyfrol 2 (Adeiladau heblaw Tai Annedd) mewn perthynas â deunyddiau/cynhyrchion inswleiddio. Fodd bynnag, gwnaethom ddeall Dogfen Gymeradwy B (gweler paragraff 13.5) i olygu y'i gwneir yn ofynnol i waliau allanol mewn adeiladau o'r fath fodloni canllawiau mewn perthynas ag arwyneb allanol waliau (paragraff 13.6) a rhwystrau ceudod (paragraff 13.8 a 13.9), yn ogystal â'r canllawiau mewn perthynas â chynhyrchion/deunyddiau inswleiddio.

1.3 Mae'r troednodyn sy'n ymwneud â throsglwyddo swyddogaethau yn egluro bod swyddogaethau'r Ysgrifennydd Gwladol o dan adran 34 o Ddeddf Adeiladu 1984 wedi'u trosglwyddo i Weinidogion Cymru gan Orchymyn Gweinidogion Cymru (Trosglwyddo Swyddogaethau) (Rhif 2) 2009. Fodd bynnag, credwn fod y swyddogaethau o dan adran 34 wedi'u trosglwyddo i Gynulliad Cenedlaethol Cymru yn rhinwedd Gorchymyn Cynulliad Cenedlaethol Cymru (Trosglwyddo Swyddogaethau) 1999, ac wedi hynny i Weinidogion Cymru yn rhinwedd paragraff 30 o Atodlen 11 i Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006.

Y goblygiadau yn sgil ymadael â'r Undeb Ewropeaidd

Ni nodir unrhyw oblygiadau i gyflwyno adroddiad arnynt o dan Reol Sefydlog 21.3 mewn perthynas â'r offeryn hwn.

Ymateb y Llywodraeth

Pwynt Craffu Technegol:

Anghysondeb rhwng rheoliad 3(1)(b) a pharagraff 7 o'r Nodyn Esboniadol.

Mae'r pwynt adrodd yn cael ei nodi a'i dderbyn mewn egwyddor, ond nodir er hynny nad oes diffyg technegol nac ansicrwydd cyfreithiol gan nad yw'r Nodyn Esboniadol yn rhan o'r offeryn. Bydd y Llywodraeth yn mynd ati i gywiro'r pwynt hwn drwy gyfrwng slip cywiro.

Craffu ar Rinweddau:

Pwynt 1 – Cafwyd sawl stori newyddion yn y cyfryngau ynghylch y gwaharddiad arfaethedig ac roedd o ddiddordeb i'r cyhoedd.

Nodir a derbynnir y pwynt adrodd.

Pwynt 2 – Gallai'r memorandwm esboniadol beri dryswch pan fo'n egluro un o'r ffyrdd presennol lle gallai adeilad sydd â llawr sydd dros 18m uwchben lefel y ddaear fodloni Rheoliadau 2010.

Nodir a derbynnir y pwynt adrodd.

Yn unol â'r arfer pan geir newid polisi, mae'r Llywodraeth wedi cyhoeddi slip diwygio i Ddogfen a Gymeradwywyd B sydd i'w weld yn https://llyw.cymru/canllawiau-ar-y-rheoliadau-adeiladu-diwygiadau-i-ddogfennau-cymeradwy-b-cyfrol-1-2-7?_ga=2.16268406.1516156651.1578323834-1403131321.1549464513. Mae'n glir o eiriad y slip diwygio sut y gellir bodloni'r gofynion ar gyfer adeiladau sydd â llawr sydd dros 18m uwchben lefel y ddaear. Yn ymarferol, mae'r diwydiant yn cyfeirio at y Ddogfen a Gymeradwywyd (fel y gellir ei diwygio o bryd i'w gilydd) er mwyn canfod y dulliau cydymffurfio.

Pwynt 3 – Troednodyn anghywir mewn perthynas â throsglwyddo swyddogaethau o dan adran 34 o Ddeddf Adeiladu 1984.

Nid yw'r pwynt adrodd yn cael ei dderbyn. Mae adran 34 yn gysylltiedig â'r pŵer i wneud rheoliadau adeiladu yn adran 1 o Ddeddf Adeiladu 1984 yn ogystal ag i bwerau i wneud cyfarwyddydau neu offerynnau mewn mannau eraill yn y Ddeddf honno. Yn y cyd-destun hwn dibynnir arni i alluogi adran 1 i gael ei defnyddio mewn ffordd arbennig. Mae'r Llywodraeth o'r farn, felly, y digwyddodd y trosglwyddiad perthnasol at ddibenion yr offeryn hwn ar yr adeg y trosglwyddwyd y pwerau o dan adran 1, sef o dan OS 2009/3019. Am resymau hygrychedd, nid yw'r troednodyn yn egluro'r trosglwyddiad rhannol cynharach at ddibenion nad ydynt yn berthnasol i'r offeryn hwn.

Cynghorwyr Cyfreithiol

Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol

7 Ionawr 2020

OFFERYNNAU STATUDOL
CYMRU

2019 Rhif 1499 (Cy. 275)

**ADEILADU AC ADEILADAU,
CYMRU**

**Rheoliadau Adeiladu (Diwygio)
(Cymru) 2019**

NODYN ESBONIADOL

(Nid yw'r nodyn hwn yn rhan o'r Rheoliadau)

Mae'r Rheoliadau hyn yn diwygio Rheoliadau Adeiladu 2010 ("Rheoliadau 2010").

Mae rheoliad 2(2) yn mewnosod diffiniadau o "external wall" a "specified attachment" yn rheoliad 2 (dehongli).

Mae rheoliad 2(3) yn diwygio rheoliad 4(2) (gofynion sy'n ymwneud â gwaith adeiladu) i egluro'r modd y mae'n gymwys i ofynion rheoliad 7 (fel y'i diwygiwyd).

Mae rheoliad 2(4) a (5) yn diwygio rheoliad 5 (ystyr newid defnydd sylweddol) a 6 (gofynion sy'n ymwneud â newid defnydd sylweddol) yn y drefn honno i ddarparu ar gyfer cyflwyno gofyniad newydd ar gyfer y deunyddiau sydd wedi eu cynnwys mewn wal allanol neu atodyn penodedig i adeilad sydd, ar ôl newid defnydd, yn cael ei ddefnyddio fel adeilad a ddisgrifir yn y rheoliad 7(4) newydd. Rhaid i'r deunyddiau hynny sicrhau Dosbarthiad Ewropeaidd A2-s1, d0 neu A1.

Mae rheoliad 2(6) yn diwygio rheoliad 7 i ddarparu, yn ddarostyngedig i'r eitemau esempt yn y rheoliad 7(3) newydd, mai dim ond deunyddiau sy'n sicrhau Dosbarthiad Ewropeaidd A2-s1, d0 neu A1 a gaiff ddod yn rhan o wal allanol neu atodyn penodedig i adeilad perthnasol. Mae'r rheoliad 7(4) newydd yn darparu'r diffiniad o "relevant building".

Mae rheoliad 2(7) yn gwneud diwygiadau i reoliad 37A i gywiro mân wallau.

Mae rheoliad 3 yn gwneud darpariaethau trosiannol fel na fydd y diwygiadau a wneir gan reoliad 2 yn gymwys pan fo hysbysiad adeiladu neu hysbysiad cychwynnol wedi ei roi i awdurdod lleol, neu pan fo

cynlluniau llawn wedi eu hadneuo gydag awdurdod lleol, cyn 13 Ionawr 2020 a phan fo'r gwaith adeiladu eisoes wedi dechrau neu'n dechrau o fewn dau fis i'r dyddiad hwnnw.

Hysbyswyd y Comisiwn Ewropeaidd am y Rheoliadau ar ffurf ddrafft (Hysbysiad Rhif 2019/0384/UK ar 30 Gorffennaf 2019) yn unol â Chyfarwyddeb (EU) 2015/1535 Senedd Ewrop a'r Cyngor (OJ Rhif L 241, 17.9.2015, t. 1), sy'n gosod gweithdrefn ar gyfer darparu gwybodaeth ym maes safonau technegol a rheoleiddio.

Ystyriwyd Cod Ymarfer Gweinidogion Cymru ar gynnal Aseidiadau Effaith Rheoleiddiol mewn perthynas â'r Rheoliadau hyn. O ganlyniad, lluniwyd asesiad effaith rheoleiddiol o'r costau a'r manteision sy'n debygol o ddeillio o gydymffurfio â'r Rheoliadau hyn. Gellir cael copi oddi wrth: Llywodraeth Cymru, Parc Cathays, Caerdydd, CF10 3NQ ac mae ar gael ar y wefan ar www.llyw.cymru.

Bydd copïau o'r Safon Brydeinig y mae'r Rheoliadau hyn yn cyfeirio ati ar gael i edrych arnynt yn rhad ac am ddim drwy gysylltu â'r Tîm Polisi Rheoliadau Adeiladu yn Llywodraeth Cymru yn y cyfeiriad uchod.

OFFERYNNAU STATUDOL
CYMRU

2019 Rhif 1499 (Cy. 275)

**ADEILADU AC ADEILADAU,
CYMRU**

**Rheoliadau Adeiladu (Diwygio)
(Cymru) 2019**

Gwnaed 11 Rhagfyr 2019

*Gosodwyd gerbron Cynulliad Cenedlaethol
Cymru* 13 Rhagfyr 2019

Yn dod i rym 13 Ionawr 2020

Mae Gweinidogion Cymru, drwy arfer y pwerau a roddir i'r Ysgrifennydd Gwladol gan adrannau 1 a 34 o Ddeddf Adeiladu 1984(1), a pharagraffau 7, 8 a 10 o Atodlen 1 iddi, sydd bellach yn arferadwy ganddynt hwy(2), ar ôl ymgynghori â Phwyllgor Cynghori Cymru ar Reoliadau Adeiladu a'r cyrff eraill hynny yr ymddengys iddynt eu bod yn cynrychioli'r buddiannau o dan sylw yn unol ag adran 14(7) o Ddeddf Adeiladu 1984(3), yn gwneud y Rheoliadau a ganlyn.

Enwi, cymhwyso, cychwyn a dehongli

1.—(1) Enw'r Rheoliadau hyn yw Rheoliadau Adeiladu (Diwygio) (Cymru) 2019.

(2) Mae'r Rheoliadau hyn yn gymwys o ran Cymru, ac eithrio fel y darperir ym mharagraff (3).

(1) 1984 p. 55. Diwygiwyd adran 1 gan adran 1 o Ddeddf Adeiladu Cynaliadwy a Diogel 2004 (p. 22) ("Deddf 2004"). Diwygiwyd paragraff 7 o Atodlen 1 gan adran 3 o Ddeddf 2004 a chan adran 11 o Ddeddf Newid yn yr Hinsawdd ac Ynni Cynaliadwy 2006 (p. 19); a diwygiwyd paragraff 8 o Atodlen 1 gan adran 3 o Ddeddf 2004 a chan adran 40 o Ddeddf Rheoli Llifogydd a Dŵr 2010 (p. 29).

(2) Cafodd y swyddogaethau a roddwyd i'r Ysgrifennydd Gwladol gan adrannau 1 a 34 o Ddeddf Adeiladu 1984, a pharagraffau 7, 8 a 10 o Atodlen 1 iddi, i'r graddau yr oeddent yn arferadwy o ran Cymru, eu trosglwyddo i Weinidogion Cymru gan Orchymyn Gweinidogion Cymru (Trosglwyddo Swyddogaethau) (Rhif 2) 2009 (O.S. 2009/3019) ("Gorchymyn 2009") ac mewn perthynas ag adeiladau ynni a eithrir yng Nghymru gan adran 54 o Ddeddf Cymru 2017 (p. 4).

(3) Ychwanegwyd adran 14(7) gan Orchymyn 2009.

(3) Nid yw rheoliad 2(7) o'r Rheoliadau hyn yn gymwys mewn perthynas ag adeiladau ynni a eithrir yng Nghymru.

(4) Daw'r Rheoliadau hyn i rym ar 13 Ionawr 2020.

(5) Yn y Rheoliadau hyn ystyr "Rheoliadau 2010" yw Rheoliadau Adeiladu 2010(1).

Diwygiadau i Reoliadau 2010

2.—(1) Mae Rheoliadau 2010 wedi eu diwygio fel a ganlyn.

(2) Yn rheoliad 2 (dehongli) ar ôl paragraff (5) mewnosoder—

“(6) In these Regulations—

(a) any reference to an “external wall” of a building includes a reference to—

(i) anything located within any space forming part of the wall;

(ii) any decoration or other finish applied to any external (but not internal) surface forming part of the wall;

(iii) any windows and doors in the wall; and

(iv) any part of a roof pitched at an angle of more than 70 degrees to the horizontal if that part of the roof adjoins a space within the building to which persons have access, but not access only for the purpose of carrying out repairs or maintenance; and

(b) “specified attachment” means—

(i) a balcony attached to an external wall; or

(ii) a solar panel attached to an external wall.”

(3) Yn rheoliad 4(2) (gofynion sy'n ymwneud â gwaith adeiladu) ar ôl “Schedule 1” mewnosoder “(in addition to the requirements of regulation 7)”.

(4) Yn rheoliad 5 (ystyr newid defnydd sylweddol)—

(a) ar ôl paragraff (i) hepgorer “or”; a

(b) ar ôl paragraff (j) mewnosoder—

“; or

(1) O.S. 2010/2214; mewnosodwyd rheoliad 37A gan O.S. 2013/2730 (Cy. 264) a chan O.S. 2018/558 (Cy. 97) mewn perthynas ag adeiladau ynni a eithrir yng Nghymru.

- (k) the building is a building described in regulation 7(4)(a), where previously it was not”.

(5) Yn rheoliad 6 (gofynion sy'n ymwneud â newid defnydd sylweddol) ar ôl paragraff (2) mewnosoder—

“(3) Subject to paragraph (4), where there is a material change of use described in regulation 5(k), such work, if any, must be carried out as is necessary to ensure that any external wall, or specified attachment, of the building only contains materials of a minimum European Classification A2-s1, d0 or A1, classified in accordance with BS EN 13501-1:2018 entitled “Fire classification of construction products and building elements. Classification using test data from reaction to fire tests” (ISBN 978 0 580 95726 0) published by the British Standards Institution on 14th January 2019.

(4) Paragraph (3) does not apply to the items listed in regulation 7(3).”

(6) Mae rheoliad 7 (deunyddiau a chreffftwaith) wedi ei ddiwygio fel a ganlyn—

- (a) mae rheoliad 7 wedi ei ailrifo fel paragraff (1) o'r rheoliad hwnnw;
- (b) ar ôl rheoliad 7(1) (fel y'i hailrifwyd) mewnosoder—

“(2) Subject to paragraph (3), building work must be carried out so that materials which become part of an external wall, or specified attachment, of a relevant building are of a minimum European Classification A2-s1, d0 or A1, classified in accordance with BS EN 13501-1:2018 entitled “Fire classification of construction products and building elements. Classification using test data from reaction to fire tests” (ISBN 978 0 580 95726 0) published by the British Standards Institution on 14th January 2019.

(3) Paragraph (2) does not apply to—

- (a) cavity trays when used between two leaves of masonry;
- (b) any part of a roof (other than any part of a roof which falls within paragraph (iv) of regulation 2(6)) if that part is connected to an external wall;
- (c) door frames and doors;
- (d) electrical installations;
- (e) insulation and water proofing materials used below ground level;
- (f) intumescent and fire stopping materials where the inclusion of the materials is necessary to meet the requirements of Part B of Schedule 1;

- (g) membranes;
 - (h) seals, gaskets, fixings, sealants and backer rods;
 - (i) thermal break materials where the inclusion of the materials is necessary to meet the thermal bridging requirements of Part L of Schedule 1; or
 - (j) window frames and glass.
- (4) In this regulation—
- (a) a “relevant building” means a building with a storey (not including roof-top plant areas or any storey consisting exclusively of plant rooms) at least 18 metres above ground level and which—
 - (i) contains one or more dwellings;
 - (ii) contains an institution; or
 - (iii) contains a room for residential purposes (excluding any room in a hostel, hotel or boarding house);
 - (b) “above ground level” in relation to a storey means above ground level when measured from the lowest ground level adjoining the outside of a building to the top of the floor surface of the storey.”

(7) Yn rheoliad 37A (darparu systemau llethu tân awtomatig), ym mharagraff (1)(a)—

- (a) ar ôl “care homes” mewnosoder “, which”;
- (b) ar ôl “2016”, yn lle “are” rhodder “is”.

Darpariaeth drosiannol

3.—(1) Nid yw’r diwygiadau a wneir gan reoliad 2 yn gymwys mewn unrhyw achos pan fo hysbysiad adeiladu neu hysbysiad cychwynnol wedi ei roi i awdurdod lleol, neu pan fo cynlluniau llawn wedi eu hadneuo gydag awdurdod lleol, cyn y diwrnod y daw’r Rheoliadau hyn i rym a phan fo’r gwaith adeiladu y mae’n ymwneud ag ef naill ai—

- (a) wedi dechrau cyn y diwrnod hwnnw; neu
- (b) yn dechrau o fewn 8 wythnos gan ddechrau â’r diwrnod hwnnw.

(2) Yn y rheoliad hwn, mae i “hysbysiad adeiladu”, “hysbysiad cychwynnol” a “cynlluniau llawn” yr ystyron a roddir i “building notice”, “initial notice” a “full plans” yn Rheoliadau 2010.

Julie James

Y Gweinidog Tai a Llywodraeth Lleol, un o
Weinidogion Cymru
11 Rhagfyr 2019

Explanatory Memorandum to The Building (Amendment) (Wales) Regulations 2019

This Explanatory Memorandum has been prepared by the Building Regulations Team, Planning Directorate within the Natural Resources Department and is laid before the National Assembly for Wales in conjunction with the above subordinate legislation and in accordance with Standing Order 27.1

Minister's Declaration

In my view, this Explanatory Memorandum gives a fair and reasonable view of the expected impact of The Building (Amendment) (Wales) Regulations 2019. I am satisfied that the benefits justify any likely costs.

Julie James

Minister for Housing and Local Government

13 December 2019

1 Description

- 1.1 These Regulations amend the Building Regulations 2010 (S.I.2010/2214) (“the 2010 Regulations”) to restrict the materials that may become part of an external wall, or certain attachments to an external wall, of particular buildings.
- 1.2 The amendments apply to buildings at least 18 metres in height where:
- i) The building contains at least one dwelling;
 - ii) The building contains a room for residential purposes, including student accommodation and school dormitories;
 - iii) The building is used as living accommodation for, or for the treatment, care or maintenance of persons (as defined in regulation 2(1) of the 2010 Regulations).

2 Matters of special interest to the Constitutional and Legislative Affairs Committee

- 2.1 None.

3 Legislative background

- 3.1 Section 1 of the Building Act 1984 (“the 1984 Act”) provides a power to make building regulations for a number of purposes with respect to the design and construction of buildings and the services, fittings and equipment provided in or in connection with buildings. These purposes are securing the health, safety, welfare and convenience of persons in and about buildings, furthering the conservation of fuel and power, preventing waste, undue consumption, misuse or contamination of water, furthering the protection or enhancement of the environment, facilitating sustainable development and furthering the prevention or detection of crime. Schedule 1 to the 1984 Act further relates to matters for which building regulations may provide.
- 3.2 The Building Regulations 2010 have been made pursuant to the powers in 1984 Act.
- 3.3 The majority of the Secretary of State’s functions conferred by or under the 1984 Act were, so far as exercisable in relation to Wales, transferred to the Welsh Ministers on 31st December 2011, by the Welsh Ministers (Transfer of Functions) (No.2) Order 2009 (S.I. 2009/3019) (“the 2009 order”). In relation to excepted energy buildings in Wales, they were transferred by section 54 of the Wales Act 2017.
- 3.4 These regulations are being made under sections 1 and 34 of, and paragraphs 7, 8 and 10 of Schedule 1 to the Building Act 1984, and will follow the negative procedure.

4 Purpose and intended effect of the legislation

- 4.1 Following the Grenfell Tower fire in June 2017, the UK Government commissioned Dame Judith Hackitt to undertake an independent Review of Building Regulations and Fire Safety ('the Hackitt report'). The final report makes recommendations for significant changes in the treatment of high risk residential buildings of 10 storeys or more from their construction through to occupation. The review has looked at the existing regulatory regimes in England, however in the case of fire safety and building regulations, the systems across the UK generally mirror those of England making the review findings equally relevant to Wales.
- 4.2 As an immediate response to the Hackitt report, the then Minister for Housing and Regeneration made a commitment that subject to a consultation, the Welsh Government will move to ban the use of combustible materials in cladding systems on high-rise residential buildings in Wales.
- 4.3 In relation to Part B (Fire Safety) of the 2010 Regulations, requirements are made to secure reasonable standards of health and safety for persons in and around the building (and any others who may be affected by buildings, or matters connected with buildings). The 2010 Regulations require that external walls on all buildings adequately resist the spread of fire over the walls and from one building to another (paragraph B4 of Schedule 1).
- 4.4 Statutory guidance in Approved Document B on Fire Safety Volume 2 (Buildings other than Dwelling Houses) sets out two ways that a building with a storey over 18m above ground, may meet the Building Regulations requirement for resisting fire spread over the external walls:-
- The first is that any insulation product, filler material (not including gaskets, sealants and similar) etc. used in the external wall construction should be of limited combustibility:-
 - The second is to meet the performance criteria given in BR135 for cladding systems using full scale test data from BS8414.
- 4.5 The ban will remove for buildings in scope the discretion to use either of these approaches to demonstrate compliance. It will leave no room for doubt as to what is suitable for use on external walls of relevant buildings 18m or more in height. The ban, by default, will also remove the option of undertaking an assessment of the performance of an external wall system in lieu of tests for buildings in scope.
- 4.6 In response to comments raised in the consultation, the ban will apply to all new high rise residential buildings (including flats, student accommodation, care homes), and hospitals 18 metres or more in height and will apply to the complete wall assembly and certain attachments to the external wall, including balconies and solar panels.

5 Consultation

- 5.1 The Welsh Government consultation provided proposals to ban combustible cladding on all new residential buildings (flats, student accommodation, care homes) over 18m in height through amendments to the Building Regulations.
- 5.2 The consultation ran between 19 July and 13 September and generated 71 responses from a variety of different sectors. There was generally strong support for the proposed ban on combustible cladding systems.
- 5.3 The consultation proposed that the ban would apply to residential building such as blocks of flats, student accommodation and care homes as these present the greatest risk to life. The consultation asked respondents if other buildings should also be covered by the ban; these included hospitals, hotels, offices and a variety of other uses. In line with the comments from consultees, the ban will include hospitals, however, in line with expert advice it is considered unnecessary to apply the ban to buildings which adopt a simultaneous evacuation strategy, such as offices.
- 5.4 The ban will only apply to existing buildings (blocks of flats, student accommodation, care homes and hospitals) where building work is being carried out and which falls within the scope of the Building Regulations, unless the building works have started on site or an initial notice, building notice or full plans has been deposited and work has started on site within a period of 8 weeks.
- 5.5 Under the 1984 Act the Welsh Ministers must consult with the Building Regulations Advisory Committee for Wales prior to any amendments or introduction of new policy.
- 5.6 A BRACW meeting was held prior to the consultation and the laying of the draft regulations. Each area of the consultation proposals and the responses were presented and discussed. BRACW members were in agreement with the outcome of the consultation and the decisions made in relation to the proposals to be taken forward, detailed within this Explanatory Memorandum, and those where the decision was made not to take forward proposals.

6 **Guidance**

- 6.1 The Welsh Ministers will issue a Circular to explain how the 2010 Regulations have been amended
<https://gov.wales/building-regulations-circulars>

5. **Regulatory Impact Assessment**

- 5.1 A regulatory impact assessment has been carried out (please see **Part 2**) and published in respect of the proposed amendments to the 2010 Regulations.

PART 2 – Regulatory Impact Assessment

7 Options

Implement Legislation to ban combustible materials in cladding systems on high-rise residential buildings in Wales

- 7.1 The Welsh Government has powers under the Building Act 1984 (“the 1984 Act”) to make building regulations for a number of purposes with respect to the design and construction of buildings and includes securing the **health, safety, welfare and convenience** of persons in and about buildings.
- 7.2 Following the Grenfell Tower fire in June 2017, the emerging “Hackitt report’ makes recommendations for significant changes in the treatment of high risk residential buildings of 10 storeys or more from their construction through to occupation.
- 7.3 The proposal to amend the Building Regulations 2010 in order to ban combustible materials in cladding systems on high-rise residential buildings in Wales will meet the required changes needed in the treatment of high risk residential building, making them safe and preventing the spread of fire.
- 7.4 The ban will remove for buildings in scope the discretion to use current approaches which allow them demonstrate compliance utilising methods which are open to interpretation. It will also leave no room for doubt as to what is suitable for use on external walls of buildings 18m or more in height. The ban, by default, will also remove the option of undertaking an assessment of the performance of an external wall system in lieu of tests for buildings in scope

8 Costs and Benefits

- 8.1 Adroit Economics have undertaken a Regulatory Impact Assessment, including a costs analysis of the implantation of the legislation.

Summary

- 8.2 This analysis assesses the impact of a proposed ban on the use of combustible materials in external wall systems and balconies in 18m+ residential buildings in Wales¹. Policy proposals will only allow materials

¹ Buildings in scope include flats, student accommodation, care-homes and schools with accommodation. Hospitals are included within the ban however for the purposes of the impact assessment it has been concluded that no private hospitals include residential accommodation in buildings over 18m and that all public hospitals are already subject to an effective ban in that the policy requirement for funding is that combustible cladding is not to be used in buildings over 2 storeys)

that are A2-s1, d0 rated² (elsewhere referenced as A2 rated) and above (subject to exemptions³).

- 8.3 There are estimated to be a total of 10 to 20 cladding/façade projects on 18m+ residential buildings in Wales per annum. The projects include facades on the exterior of new buildings, façade replacements on existing buildings and retrofitting cladding to existing buildings. Most of the projects are on either blocks of flats or student accommodation. In addition, each year an estimated 2 to 3 of the new build 18m+ residential buildings will also have balconies.
- 8.4 The policy option is considered against the counterfactual 'Do Nothing' option under which there would be no ban on the use of combustible materials in external wall systems and balconies
- 8.5 Under the counterfactual, an estimated 15%-30% of projects are using non-A rated components in the facades⁴⁵. In addition, an estimated 40%-90% of balconies on new buildings are using non-A rated components. These projects would be required to use A rated components under the policy option.
- 8.6 The 10 year NPV cost of the policy option to business is estimated to be £1.8m - £2.7m (central estimate of £2.2m). This is broken down as follows:
- 8.7 One-off transition cost of £70,000 as industry familiarises itself with the changes
- 8.8 Equivalent annual net direct compliance costs to developers and owners of £210,000-£310,000 (central estimate of £260,000)⁶.

² The minimum performance of A2,s1-d0 has been selected over the current standard of A2,s3-d2 because we believe that no A2 rated facade materials achieve any worse performance for smoke and droplets than s1 or d0 respectively. Consequently, we propose to include the minimum standard of A2,s1-d0 in the new legislation

³ See Annex A

⁴ PRP Estimate

⁵ This is based on a risk-based approach following Grenfell and English ban legislation

⁶ Since the ban on non-A rated external wall components in England was introduced the cost difference between A2 and non-A2 has changed significantly for several components. This assessment for Wales uses the latest prices (as at 2019). For comparison purposes only, the policy option costs for Wales have also been assessed using the 2018 prices quoted prior to the cladding ban in England. On this basis, the equivalent annual net direct cost to developers and owners is estimated to be £280,000-£430,000 (central £360,000). Transition costs remain the same.

Buildings in scope and number of cladding projects

8.9 The analysis covers the following building types (all over 18m): blocks of flats, student accommodation, residential care homes and dormitories in boarding schools.

Building Type	Buildings over 18m	Notes
Residential	136	Figures provided by Welsh Assembly Government
Student Accommodation	80	based on pro-rata of England estimate
nursing homes	2	UK figure from CMA market report apportioned to Wales using population. Assume 1% are in buildings over 18m
schools (residential accommodation)	8	based on pro-rata of England estimate

Estimated number of cladding projects

8.10 The analysis considers 3 types of projects, which involve external wall facades that would be subject to building regulations – new buildings; façade replacements and retrofitting cladding onto existing buildings.

8.11 In total the estimated number of external cladding/façade projects per annum for buildings over 18m in Wales are:

- to 12 blocks of flats per annum
- 4 to 9 student accommodation buildings per annum
- For residential care homes and dormitories of boarding schools, because of the limited number of buildings that are over 18m, there is estimated to be only 2 to 3 external cladding projects in total over the 10-year period.

Estimated number of new residential buildings with balconies

8.12 There are estimated to be 2 to 3 new residential buildings over 18m in Wales built with balconies per annum

Policy options assessed

One policy option is assessed, against the counterfactual

- **Option 1 – Counterfactual / Do Nothing.** Under this option there would be no ban on the use of combustible materials in external wall systems. For this option, the undertaking of BS8414 tests and

assessments in lieu of tests would still be a permitted route to demonstrate compliance of an external wall build up with the Regulations.

- **Option 2 – Policy Option – Ban combustible materials in external wall systems of the buildings in scope.** In this option, changes would be made to Building Regulations which would ban the use of combustible materials in external wall systems and balconies. This analysis assumes that blocks of flats, student accommodation, registered care premises, hospitals, and dormitories in boarding schools (all over 18m) are in scope for the ban. This option would require that materials used in external wall systems and balconies require a minimum performance of Class A2 or above under the relevant European classification system set out in BS EN 15301. This analysis assumes that some key materials which are unable to meet the requirement are exempted. **AM to check Annex B - exemptions

Costs and Benefits of each option

Costs Option One: Do Nothing

8.13 The costs of option 1 reflect the total cost of the construction industry continuing to use a mixture of A1, A2 and non-A rated materials in construction projects relating to cladding and balconies. Over 10 years, the present value of discounted costs is estimated to total £225m-£332m. These costs are discounted at the Green Book discount rate of 3.5% over 10 years. In this option a proportion (15%-30%) of projects⁷ are estimated to use non-A rated materials. There is also a significant proportion of projects estimated to voluntarily use A2 rated materials and above (70%-85%)⁸. In the do nothing scenario, balconies will continue to use timber decking and joists, which are non-A rated materials. 90% of galvanised steel balconies use non-A rated materials, while for concrete balconies this number is 40%. Only 55%-60% of residential buildings have balconies.

Costs Option Two: A2 rated and above

8.14 The most significant costs of this option are for the cladding and balcony costs for residential buildings over 18m, with student accommodation being the second biggest contributor. The assessment is based on the following estimated number of buildings that will be either installing a façade as part of a new build or refurbishing the façade of an existing building (over a 10-year period):

- 80-100 residential buildings (over 18m)
- 50-80 student accommodation buildings (over 18m).

8.15 The analysis assumes that a proportion of building projects already being carried out in the counterfactual is meeting A2 or even A1 fire standards. In this option, there would be no non-A rated systems installed, owing to the ban. It is assumed that the same proportion of

⁷ Projects are defined as new build, retrofit of cladding and refurbishments of cladding.

⁸ Based on estimates provided by the Adroit Economics Consortium.

projects would use A1 rated systems (20%-35%) as in the counterfactual. This is for reasons other than this specific policy (e.g. insurance requirements). A higher proportion would use A2 rated systems under this preferred option (65%-80%) compared to the counterfactual (35%-50%). See Figure 4.2 below:

Figure 4.2: Proportion of A1, A2 and Non-A rated depending on option		
	Option 1	Option 2
A1	20%-35%	20%-35%
A2	35%-50%	65%-80%
Non-A rated	15%-30%	0%

8.16 There are significant differences in the costs per building for refurbishment/retrofit for A2 or above compared to the counterfactual⁹.

8.17 The net difference in the costs per building of A2 rated systems compared to non-A rated (counterfactual) differs depending on if it is new build or refurbishment/retrofit. This reflects costs to developers/owners and includes on-costs¹⁰.

Figure 4.3: Cost per building (non-A into A2) option 2 compared to counterfactual			
	Low building	Mid building	High building
	£	£	£
New build – Brick	39,000	102,100	150,000
New build – cladding system	£ 20,000	£ 51,000	£ 75,000
Refurbishment – cladding system	£ 19,000	£ -	£ -

8.18 In terms of balconies, the impact per building will depend on the types of balcony installed and the number per building. There are three types of balcony that have been included; recessed galvanised steel (40%), projected galvanised steel (40%) and recessed concrete (20%).

Figure 4.4: Proportion of balcony types depending on option		
	Option 1	Option 2
Recessed Galvanised steel	40%	25%
Projected Galvanised steel	40%	40%
Recessed Concrete	20%	35%

8.19 The cost per balcony ranges from £325-£975, as timber decking and joists are replaced. Please see Annex C a full break down of costs per

⁹ We used three reference buildings to obtain detailed cost estimates for these different systems. The costs are based on 3 reference buildings of 8 storeys (Low), 15 storeys (Medium) and 21 storeys (High).

¹⁰ On-costs include design and development contingencies, contractor preliminaries, professional fees and contractor profits and overheads.

balcony by building type. This means the cost of mandating newly built balconies have A2 or above materials will have an equivalent annual net cost of £120,000-£160,000, compared to the counterfactual.

8.20 For the preferred option as a whole, over 10 years, the present value of discounted costs is estimated to total £227m-£334m. These costs are also discounted at the Green Book discount rate of 3.5% over 10 years. The total transition costs are estimated to be £70k, reflecting the time taken by members of industry to understand the change in policy. The equivalent annual net direct cost to developers and owners of option two over option one is £209k-£311k (central £260k).

8.21 For option 2 the total social cost is £173m-£259m (central £216m), and the net social EANC is £165k-£243k (central £204k). These social costs do not include pure economic transfers, such as VAT.

Figure 4.5: Summary cost table (Business Costs)			
Present value costs (10 years) £m			
	Option 1	Option 2	Net cost
Transition costs	-	0.07	0.07
Total costs	225.3-331.6 (central estimate 278.4)	227.0-334.2 (central estimate 280.6)	1.7-2.8 (central estimate 2.2)
Equivalent annual cost £m			
Annual cost	26.2-38.5 (central estimate 32.3)	26.4-38.8 (central estimate 32.6)	0.2-0.3 (central estimate 0.3)

Non-Monetised Impacts

8.22 Some of the consultation responses raised the issue of unintended consequences of the ban, in particular a potential loss of space. The reason for this is that A1 rated materials like mineral wool insulation are likely to be bulkier. We have worked with consultants to analyse the potential impact of this. Please see the annex C for further details.

Benefits

8.23 The main benefits that derive from option 2 relative to the counterfactual are that it will make routes to compliance clearer. The experience of Grenfell and from the numbers of high rise residential buildings which have subsequently been discovered to have combustible cladding has revealed that the provisions in the Building Regulations' guidance were not being followed. The purpose of the ban is to make clear exactly what materials can and cannot be used. This will make compliance easier to identify for designers, installers and building control bodies.

- 8.24 Better compliance will ensure that fire safety risks are better managed and that an event like Grenfell cannot happen in the future. Therefore, this policy should also lead to people feeling safer in their homes and provide reassurance. We have not monetised these benefits.
- 8.25 Another consequence of the ban will be to rule out the opportunity to use assessments in lieu of tests for external wall systems which may have led to inappropriate approaches to the design and installation of external wall systems incorporating combustible cladding. A clear ban will rule this out.
- 8.26 By explicitly banning most non-A materials there will be greater clarity about what is permitted to be used on site and in the construction process. This clarity makes it harder for the incorrect materials to be procured and then used in the construction process without being noticed, reducing unintentional non-compliance.
- 8.27 There are minor cost savings for the design stage of building construction. This is because less time is spent on considering and deciding between the different types of materials and external wall systems, now that there are fewer options to choose from. The costs of undertaking whole system wall tests (BS 8414 tests) will also be avoided.

Risks and Assumptions

- 8.28 The costs of the policy options are estimated using a number of assumptions. The key areas where assumptions are made are:
- Forecast stock and rate of new build of blocks of flats, student accommodation, registered care premises, hospitals and dormitories in boarding schools over 18m.
 - Number and type of external cladding/insulation projects that are installed each year.
 - The proportion of buildings and flats that have balconies installed.
 - The proportion of projects and balconies that already meeting A1 rating and above and A2 rating and above.
 - Differences in the costs per building for refurbishment/retrofit and new build for A1, A2 and non-A rated systems.
- 8.30 The costs of particular materials such as brick and ACM facades are based on detailed cost estimates produced by the Adroit Economics consortium. These are obtained from a sample of quotes from industry. See Annex A for further details
- 8.31 We do not expect the ban to have a significant impact on housing supply. As indicated above, a significant proportion of new projects are already using materials which would meet the new requirements. For those which are affected, the extra costs incurred will be small in proportion to the total build cost. See Annex A for per building costs.

8.32 As indicated above, there is a risk that additional space required will add cost. However, after discussions with the Adroit Economics Consortium, we have concluded that outward adjustments to the external wall can be made in most instances. Significant costs are only likely to occur where space constrained buildings already have planning permission or have started on site. Overall, the costs due to space considerations are likely to be modest. More detailed consideration of potential space issues can be found in the annex.

8.33 The Price Base Year and the Present Value Base Year are 2019 and the discount rate of 3.5% is in line with Green Book guidance.

8.34 There is a degree of uncertainty about the estimates and the assumptions. Sensitivity analysis and production of high and low estimates has been carried out to reflect this uncertainty.

9 Competition Assessment

9.1 The main markets affected by proposed changes to Part B (Fire Safety) of the Building Regulations will be the supply chains producing the materials used in the building of the wall assembly, including the inner leaf, insulation and the façade or cladding on high rise residential buildings.

9.2 The proposed changes to regulations will mean that building contractors will have to comply with more stringent regulations in respect to the ban of combustible materials in high rise building.

9.3 It is envisaged that the changes will not have a significant cost impact as suppliers move to provide material that will comply with BS EN 13501. The cost impact on construction companies is envisaged as being low risk, as new build requirements are low and the cost will likely be passed to the consumer through land costs or eventual ownership. For refurbishment requirements, where appropriate, again it is envisaged the cost impact will be low.

10 Impact Assessments

Equality, diversity, inclusion and human rights

10.1 It is envisaged that the proposals will have no impact on human rights. There will also be no additional burdens on the justice system. It is not envisaged that the proposal will have any negative impact on equality in Wales (including equality issues concerning age, disability, faith, gender, race, sexual orientation or transgender), or a negative impact on diversity, social inclusion or human rights, including the rights of children.

Children's Rights Impact Assessment

10.2 It is envisaged that the proposals will have no impact on the rights of children.

Welsh language

10.3 It is not envisaged that the proposals will have an impact on the Welsh language.

Privacy Impact Assessment

10.4 A Privacy Impact Assessment (PIA) has not been undertaken as no personal information, related to groups or individuals, is collected, stored, protected, shared and managed as a consequence of the policy proposals.

Post Implementation Review

10.5 The Department will seek feedback from building control bodies responsible for checking compliance to monitor the operation of the ban. The Department will also use bodies such as the Building Regulations Advisory Committee for Wales to advise on the impacts of the ban.

Annex A: Cost methodology

The equivalent annual cost is calculated by finding the net cost between option 1 and option 2.

The cost of each option is calculated by using the number of building projects with cladding in a year, and multiplying that by the cost of materials for that type of project. The number of projects is a function of the rate of new build and the retrofit/refurbishment rate of the current stock. The cost of materials depends on the size of the building and type of façade. Costs will also depend on whether the building is using spandrel panels or has balconies.

Annex B: Exemptions

Exemptions are:

EPDM (e.g. for sealing windows to external lining board in rainscreen facades)

Vapour barriers

Seals, gaskets and thermal breaks

It should be noted that additional fire safe materials are emerging but are not yet widely available.

A detail list of exemptions is compiled below.

Product	Definition
Membranes	Membranes is a common term used in the industry and does not need any specific definition
Roofing materials	Components of a roof that extends to the junction of the external wall
Internal decorative wall finish	Internal wall finish - inner most surfaces directly exposed to the interior of the building on the external wall
Windows	Windows made out of glass and transparent and associated window frame including glazing, features, fixings and ironmongery
Doors	Doors and door sets located on the external wall including associated frames and ironmongery.
Thermal breaks,	Thermal breaks where they are necessary to prevent thermal bridging and meet the requirements of Schedule 1 Paragraph L.
Cavity trays	Cavity trays as part of a masonry wall systems including two leaves of masonry construction
Seal, fixings, gaskets, sealants and backer rod.	Seal, fixings, gaskets, sealants and backer rod
Electrical installations	All electrical installations as defined in the Building Regulation already.
Fire stopping and Intumescent Materials	Fire stopping and intumescent materials where they are necessary to meet the requirements of paragraph B of Schedule 1
Insulation used under ground location	Insulation used where it is located underground.

Annex C: A2 external wall system cost breakdown

Using consultants and empirical data we have estimated the cost of the attributes of the three reference buildings and their make-up, including ACM coverage, European fire rating type and external wall system materials. The costs reflect different architectural design methods, and take into account spandrel panels where appropriate. The costs will differ depending on the façade (brick or ACM) and the type of building project (new build or retrofit/refurbishment). See table below for the cost per building of using A2 instead of non-A rated materials:

Figure AC1	low building	mid building	high building
New build – Brick	£ 39,359	£ 102,308	£ 150,453
New build - Cladding system	£ 19,679	£ 51,154	£ 75,227
Refurbishment - Cladding system	£ 19,493	£ -	£ -

Balconies

Balconies will be affected by this policy. New build residential projects with balconies will no longer have non-A rated materials, resulting in more expensive decking and joists in some buildings. Because not all flats in a building have balconies, the cost per building will depend on the size of that building. See below for the cost difference of having A2 or above standard materials in balconies compared to the counterfactual, including on-costs. Recessed Galvanised steel is the most expensive type.

Additional cost per building of balconies being A2 compared to the counterfactual

Figure AC2: Low Building			
Low Building	low cost	mid cost	high costs
Recessed Galvanised Steel	£ 70,095	94,476	£ 118,857
Projected Galvanised Steel	£ 64,000	91,429	£ 118,857
Recessed Concrete	£ 39,619	39,619	£ 39,619

Figure AC3: Medium building			
	low cost	mid cost	high costs
Recessed Galvanised Steel	£ 96,922	130,634	£ 164,346
Projected Galvanised Steel	£ 88,494	126,420	£ 164,346
Recessed Concrete	£ 54,782	54,782	£ 54,782

Figure AC4: Tall Building			
	low cost	mid cost	high costs

Recessed Galvanised Steel	£ 140,933	189,953	£ 238,973
Projected Galvanised Steel	£ 128,678	183,825	£ 238,973
Recessed Concrete	£ 79,658	79,658	£ 79,658

Timber building

The policy prohibits the use of timber materials in the external wall of buildings within the scope. Currently the number of projects above 18m in height where load bearing structural timber elements are used remains relatively small. The effect of the ban on the use of engineered timber remains limited short term. There is however a growing number of buildings above 18m in height using engineered timber as part of their structure. Engineered timber offers an alternative to traditional methods of construction in building within the scope of the policy. It is therefore likely to slow down the use of engineered timber in future development in the medium to long term.

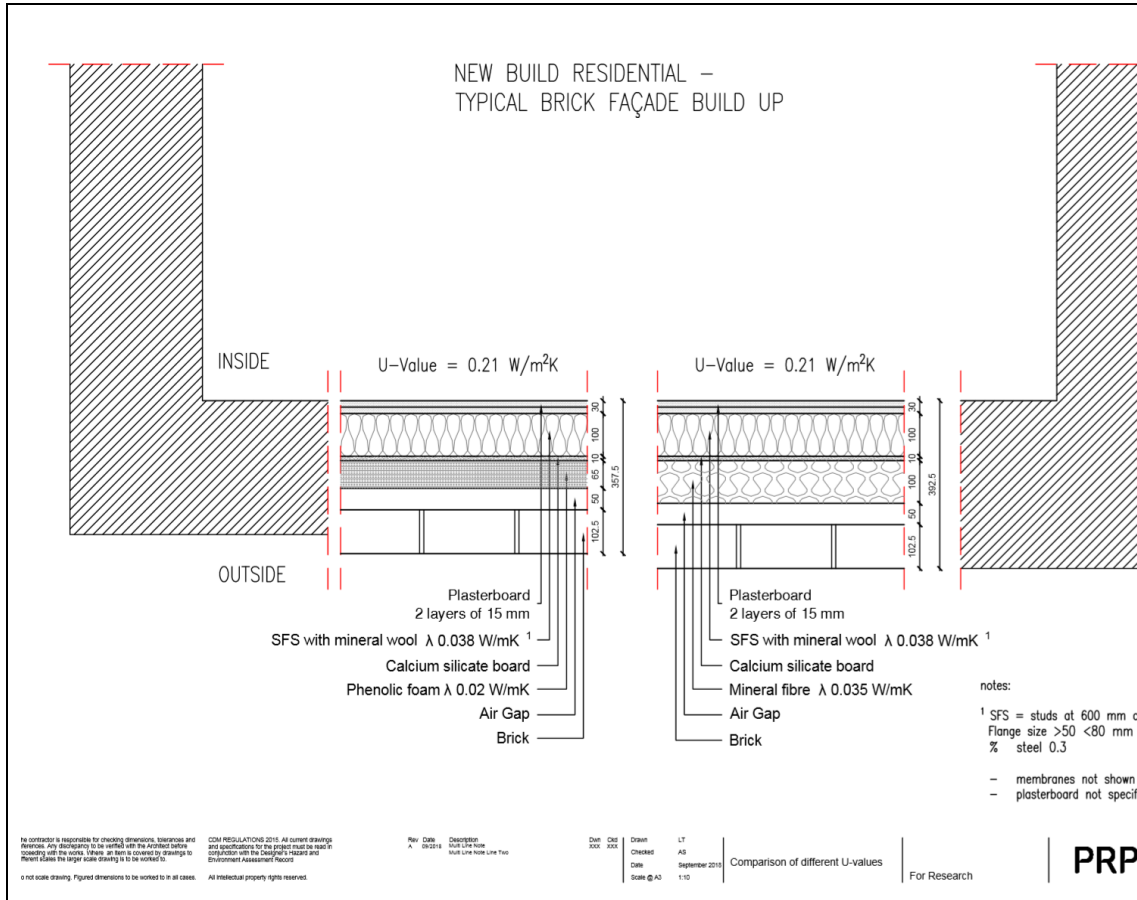
Impact on space requirements

As walls get thicker, ties, brackets, fixings, flashings and structural supports all get deeper which adds costs. This adds weight, along with the thicker insulation, which may impact in the foundation depth and size. However, these costs are estimated to be modest, and therefore it was considered not proportionate to monetise these.

To understand the potential impact of bulkier materials as a consequence of higher fire safety ratings, two drawings of a wall build up for brick and rainscreen ACM facades have been produced to show the impact on wall thickness of changing phenolic insulation to mineral fibre. These drawings can be found below. For both of these, the U value is typical for a new build residential building. If a building is being designed, then any extra wall thickness will result in the wall growing outwards into the external space. The drawings in the annex and Table 9 below show that the impact is minimal.

Figure AC5:: Impact of Mineral fibre on wall thickness			
	Phenolic foam	Mineral Fibre	Differences
New build – Brick façade	357.5mm	392.5mm	35mm
New build – Rainscreen ACM façade	293mm	333mm	40mm

Figure AC5 above indicates that for a new build brick façade, an additional 35mm of space would be needed whereas for a rainscreen ACM façade an additional 40mm would be needed from using Mineral fibre insulation rather than phenolic foam. We have concluded that only where a site is very constrained would the impact potentially affect the internal space, and these cases are expected to be rare.

Annex D: Defining the Counterfactual

The analysis assumes that a proportion of building work related to facades already carried out in the counterfactual is meeting A2 or even A1 fire performance standards. For instance, in the counterfactual it is assumed that around 20%-35% are built to an A1 standard and 25%-50% are built to an A2 standard. This is for reasons other than this specific policy (e.g. previous building regulations advice, developer risk, mortgage or insurance requirements).

Where a standard of A2+ is required (Option 2) it is assumed that the same proportion of building will be built to A1 as in the counterfactual. The assumptions for flats are set out below:

Figure AD1: Counterfactual assumptions – Facades		
	Option 1 (counterfactual / do nothing)	Option 2 (Policy)
A1	20%-35%	20%-35%
A2	35%-50%	65%-80%
Non-A rated	15%-30%	0%

Under the counterfactual, the majority of balconies constructed using a galvanised steel structure will include combustible components, such as timber decking.

Figure AD2: Counterfactual assumptions – Balconies		
	Option 1 (counterfactual / do nothing)	Option 2 (Policy)
Recessed Galvanised Steel		
A2+	10%	100%
Non-A rated	90%	0%
Projected Galvanised Steel		
A2+	10%	100%
Non-A rated	90%	0%
Recessed Concrete		
A2+	60%	100%
Non-A rated	40%	0%

Annex E: Cost changes since the England ban

Facades

Construction cost changes were estimated across three reference buildings, representing different height buildings¹¹.

The net difference in the costs per building of A2 rated systems compared to non-A rated (counterfactual) differs depending on if it is new build or refurbishment/retrofit. This reflects costs to developers/owners and includes on-costs

Figure AE1: Cost per building (non-A into A2) option 2 compared to counterfactual				
		Low building	Mid building	High building
New Build – Brick	Scenario 1 & 2	£ 40,000	£ 100,000	£ 150,000
New Build – Cladding System	Scenario 1 & 2	£20,000	£50,000	£80,000
Refurbishment – Cladding System	Scenario 1 (2019 prices)	£20,000	-	-
	Scenario 2 (2018 prices)	£70,000	£40,000	£50,000

Balconies

Balconies will also be affected by a ban on combustible material and the impact per building will depend on the types of balcony installed and the number per building. We have assessed the impacts for the 3 main types of balcony.

Figure AE2: Types of balcony assessed		
	Option 1 (counterfactual)	Option 2 (Policy)
Recessed Galvanised steel	40%	25%
Projected Galvanised steel	40%	40%
Recessed Concrete	20%	35%

We have assessed the cost differences for A2 compared with the counterfactual for three types of balconies. We have estimated low and high cost estimates for each of the balcony options – The mid cost difference for the different building types are

Figure AE3: Balcony cost scenarios			
	Low building	Medium building	High building
Recessed Galvanised steel	90,000	130,000	190,000
Projected Galvanised steel	90,000	130,000	180,000

¹¹ The three reference buildings were developed to support the MHCLG assessment - 8 storeys (Low), 15 storeys (Medium) and 21 storeys (High). Design specifications were prepared by PRP and costs assessed by RLF. The costs reflect the cost to the owner so include on-costs and VAT.

Recessed Concrete	40,000	50,000	80,000
--------------------------	--------	--------	--------

Assessment of Fire Performance Costs

We have assumed that under the policy option, the façade is not required to be tested since the components are A2 rated.

Annex F: Impact calculations

Average Annual Equivalent Costs

The equivalent annual net direct cost to developers and owners is estimated to be £210,000-£310,000 (central £260,000).

	Total Costs (10-year NPV)			Equivalent Annual Net Cost (EANDCB)		
	Low	Mid	High	Low	Mid	High
External Wall Façade - Costs						
Option 1 - Counterfactual	208.20	251.41	294.63	24.19	29.21	34.23
Option 2 - Policy Option: A2+	208.90	252.37	295.85	24.27	29.32	34.37
Balconies installed on New Build Residential - Costs						
Option 1 - Counterfactual	17.10	27.02	36.93	1.99	3.14	4.29
Option 2 - Policy Option - A2+	18.12	28.22	38.32	2.10	3.28	4.45
Transition Costs						
Option 2	0.07	0.07	0.07	0.01	0.01	0.01

Net Policy Costs

Option 2 - Net Policy Costs	1.80	2.24	2.68	0.21	0.26	0.31
------------------------------------	------	------	------	------	------	------

Figure 9.1: Net Policy Costs (£m)

For comparison purposes only, net policy costs using pre-England ban costs

The equivalent annual net direct cost to developers and owners is estimated to be £280,000-£430,000 (central £360,000).

Figure 8.2: Net Policy Costs (£m) based on pre-England ban units costs

	Total Costs (10-year NPV)			Equivalent Annual Net Cost (EANDCB)		
	Low	Mid	High	Low	Mid	High
External Wall Façade - Costs						
Option 1 - Counterfactual	135.59	167.52	199.46	5.75	19.46	23.17
Option 2 - Policy Option: A2+	137.10	169.57	202.03	15.93	19.70	23.47
Balconies installed on New Build Residential - Costs						
Option 1 - Counterfactual	13.13	20.78	28.43	1.53	2.41	3.30
Option 2 - Policy Option - A2+	13.92	21.72	29.52	1.62	2.52	3.43
Transition Costs						
Transition Costs - Option 2 & 3	0.07	0.07	0.07	0.01	0.01	0.01

Net Policy Costs

Option 2 - Net Policy Costs	2.38	3.06	3.74	0.28	0.36	0.43
------------------------------------	------	------	------	------	------	------

Eitem 4.2 SL(5)486 - Gorchymyn Ardrethu Annomestig (Rhyddhad Ardrethi i Fusnesau Bach) (Cymru) (Diwygio) 2019

Cefndir a Diben

Mae'r Gorchymyn hwn yn diwygio Gorchymyn Ardrethu Annomestig (Rhyddhad Ardrethi i Fusnesau Bach) (Cymru) 2017 ("Gorchymyn 2017"). Mae Gorchymyn 2017 yn darparu ar gyfer cynllun rhyddhad ardrethi annomestig ("y cynllun") sy'n gymwys i rai categorïau o hereditament.

Effaith y diwygiadau a wneir gan y Gorchymyn hwn yw sicrhau nad yw hereditamentau a ddefnyddir ar gyfer peiriannau arian awtomatig yn unig yn cael budd o ryddhad ardrethi i fusnesau bach o dan y cynllun. Mae hyn yn dilyn dyfarniad yr Uchel Lys yn *Cardtronics UK Limited v Pembrokeshire County Council* [2018] EWHC 1167 (Admin) nad oedd peiriannau arian awtomatig yn "cyfarpar cyfathrebiadau electronig" o fewn ystyr Gorchymyn Ardrethu Annomestig (Rhyddhad Ardrethi i Fusnesau Bach) (Cymru) 2015, ac felly yn gymwys i gael rhyddhad ardrethi i fusnesau bach

Gweithdrefn

Negyddol.

Materion technegol: craffu

Ni nodwyd unrhyw bwyntiau i gyflwyno adroddiad arnynt o dan Reol Sefydlog 21.2 mewn perthynas â'r offeryn hwn.

Rhinweddau: craffu

Nodir un pwynt i gyflwyno adroddiad arno o dan Reol Sefydlog 21.3 mewn perthynas â'r offeryn hwn.

1. Rheol Sefydlog 21.3(ii) – ei fod o bwysigrwydd gwleidyddol neu gyfreithiol neu ei fod yn codi materion polisi cyhoeddus sy'n debyg o fod o ddiddordeb i'r Cynulliad

Mae'r Memorandwm Esboniadol i'r Gorchymyn hwn yn cyfeirio'n gywir at y pŵer galluogi yn adran 43(4B)(b) o Ddeddf Cyllid Llywodraeth Leol 1988 ("Deddf 1988"), ond mae paragraff 10 o'r Memorandwm Esboniadol hefyd yn cyfeirio at y pŵer galluogi yn paragraff 2(8) o Atodlen 6 i Ddeddf 1988, nad yw'n ymddangos ei fod yn berthnasol i'r Gorchymyn hwn.

Y goblygiadau yn sgil ymadael â'r Undeb Ewropeaidd

Ni nodwyd unrhyw oblygiadau i gyflwyno adroddiad arnynt o dan Reol Sefydlog 21.3 mewn perthynas â'r offeryn hwn.

Ymateb y Llywodraeth

Nid oes angen ymateb gan y Llywodraeth.

Cynghorwyr Cyfreithiol

Y Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol

8 Ionawr 2020

2019 Rhif (Cy.)

**ARDRETHU A PHRSIO,
CYMRU**

**Gorchymyn Ardrethu Annomestig
(Rhyddhad Ardrethi i Fusnesau
Bach) (Cymru) (Diwygio) 2019**

NODYN ESBONIADOL

(Nid yw'r nodyn hwn yn rhan o'r Gorchymyn)

Mae'r Gorchymyn hwn yn diwygio Gorchymyn Ardrethu Annomestig (Rhyddhad Ardrethi i Fusnesau Bach) (Cymru) 2017 (O.S. 2017/1229 (Cy. 293)) ("Gorchymyn 2017"). Mae Gorchymyn 2017 yn darparu ar gyfer cynllun rhyddhad ardrethi annomestig ("y cynllun") sy'n gymwys i gategoriâu penodol o hereditamentau.

Effaith y diwygiadau a wneir gan y Gorchymyn hwn yw sicrhau nad yw hereditamentau a ddefnyddir ar gyfer peiriannau arian awtomatig yn unig yn cael budd o ryddhad ardrethi i fusnesau bach o dan y cynllun.

Mae hyn yn dilyn dyfarniad yr Uchel Lys yn *Cardtronics UK Limited v Pembrokeshire County Council* [2018] EWHC 1167 (Admin) nad oedd peiriannau arian awtomatig yn "cyfarpar cyfathrebiadau electronig" o fewn ystyr Gorchymyn Ardrethu Annomestig (Rhyddhad Ardrethi i Fusnesau Bach) (Cymru) 2015 (O.S. 2015/229 (Cy. 11)), ac felly yn gymwys i gael rhyddhad ardrethi i fusnesau bach.

Mae'r Gorchymyn hwn yn diwygio erthygl 2 o Gorchymyn 2017 drwy fewnosod diffiniad newydd sef "peiriant arian awtomatig" ac mae'n cynnwys y diffiniad hwnnw o fewn y diffiniad o "hereditament a eithrir". Mae hyn yn golygu na fydd peiriannau arian awtomatig yn gymwys i gael rhyddhad ardrethi i fusnesau bach gydag effaith o 1 Ebrill 2020.

Ystyriwyd Cod Ymarfer Gweinidogion Cymru ar gynnal Aseidiadau Effaith Rheoleiddiol mewn perthynas â'r Gorchymyn hwn. O ganlyniad, lluniwyd aseiad effaith rheoleiddiol o'r costau a'r manteision sy'n debygol o ddeillio o gydymffurfio â'r Gorchymyn hwn. Gellir cael copi oddi wrth yr Is-adran Cyllid

Strategol Llywodraeth Leol, Llywodraeth Cymru, Parc
Cathays, Caerdydd, CF10 3NQ.

2019 Rhif (Cy.)

**ARDRETHU A PHRSIO,
CYMRU**

**Gorchymyn Ardrethu Annomestig
(Rhyddhad Ardrethi i Fusnesau
Bach) (Cymru) (Diwygio) 2019**

Gwnaed 18 Rhagfyr 2019

*Gosodwyd gerbron Cynulliad Cenedlaethol
Cymru* 20 Rhagfyr 2019

Yn dod i rym 1 Ebrill 2020

Mae Gweinidogion Cymru yn gwneud y Gorchymyn a ganlyn drwy arfer y pwerau a roddir i Gynulliad Cenedlaethol Cymru gan adran 43(4B)(b) o Ddeddf Cyllid Llywodraeth Leol 1988(1), ac a roddir i'r Ysgrifennydd Gwladol gan adrannau 143(1) a 146(6) o'r Ddeddf honno, ac a freiniwyd bellach ynddynt hwy(2).

Enwi a chychwyn

1.—(1) Enw'r Gorchymyn hwn yw Gorchymyn Ardrethu Annomestig (Rhyddhad Ardrethi i Fusnesau Bach) (Cymru) (Diwygio) 2019.

(2) Daw'r Gorchymyn hwn i rym ar 1 Ebrill 2020.

(1) 1988 p. 41. Mewnosodwyd is-adran (4B) o adran 43 o Ddeddf Cyllid Llywodraeth Leol 1988 gan adran 61(1) a (3) o Ddeddf Llywodraeth Leol 2003 (p. 26). Trosglwyddwyd swyddogaethau Cynulliad Cenedlaethol Cymru o dan adran 43(4B) o Ddeddf Cyllid Llywodraeth Leol 1988 i Weinidogion Cymru yn rhinwedd paragraff 30 o Atodlen 11 i Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006 (p. 32).

(2) Trosglwyddwyd swyddogaethau'r Ysgrifennydd Gwladol o dan adrannau 143(1) a 146(6) o Ddeddf Cyllid Llywodraeth Leol 1988, i'r graddau yr oeddent yn arferadwy o ran Cymru, i Gynulliad Cenedlaethol Cymru yn rhinwedd erthygl 2 o Orchymyn Cynulliad Cenedlaethol Cymru (Trosglwyddo Swyddogaethau) 1999 (O.S. 1999/672), ac Atodlen 1 iddo. Trosglwyddwyd swyddogaethau Cynulliad Cenedlaethol Cymru wedi hynny i Weinidogion Cymru yn rhinwedd paragraff 30 o Atodlen 11 i Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006.

**Diwygio Gorchymyn Ardrethu Annomestig
(Rhyddhad Ardrethi i Fusnesau Bach) (Cymru)
2017**

2.—(1) Mae Gorchymyn Ardrethu Annomestig (Rhyddhad Ardrethi i Fusnesau Bach) (Cymru) 2017(1) wedi ei ddiwygio fel a ganlyn.

(2) Yn erthygl 2—

(a) yn y man priodol mewnosoder y diffiniad a ganlyn—

“ystyr “peiriant arian awtomatig” (“*automatic teller machine*”) yw cyfleuster awtomatig sy’n darparu mynediad hunanwasanaeth i ystod o wasanaethau bancio;”;

(b) yn y diffiniad o “hereditament a eithrir” (“*excepted hereditament*”), ar ôl paragraff (f) mewnosoder—

“(g) a ddefnyddir ar gyfer peiriant arian awtomatig yn unig;”.

Rebecca Evans

Y Gweinidog Cyllid a’r Trefnydd, un o Weinidogion

Cymru

18 Rhagfyr 2019

(1) O.S. 2017/1229 (Cy. 293).

Explanatory Memorandum to the Non-Domestic Rating (Small Business Relief) (Wales) (Amendment) Order 2019

This Explanatory Memorandum has been prepared by Local Government Strategic Finance Division and is laid before the National Assembly for Wales in conjunction with the above subordinate legislation and in accordance with Standing Order 27.1

Minister's Declaration

In my view, this Explanatory Memorandum gives a fair and reasonable view of the expected impact of The Non-Domestic Rating (Small Business Relief) (Wales) (Amendment) Order 2019. I am satisfied the benefits outweigh any costs.

Rebecca Evans
Minister for Finance and Trefnydd
20 December 2019

PART 1 – EXPLANATORY MEMORANDUM

Description

1. Non-domestic rates (NDR) are a local tax which raise revenue on properties used for non-domestic purposes. These properties include uses such as parking, advertising rights, telecommunications masts and automatic teller machines (ATMs). It is estimated that non-domestic rates in Wales will generate over £1 billion (net) in 2019-20. All the revenue is distributed to local government to help fund local services in Wales.
2. The Small Business Rates Relief (SBRR) scheme was introduced to provide support to small businesses. It excludes certain types of property from eligibility on the grounds that they do not, in themselves, constitute 'small businesses'. The exclusions include car parks, advertising rights (eg billboards) and electronic communications apparatus (ECA).
3. The exclusion of ECA covers a wide range of equipment, including ATMs. The exclusions to the scheme were considered as part of the consultation on the permanent SBRR scheme introduced on 1 April 2018. Such equipment was also excluded from the previous temporary schemes which the permanent scheme replaced. The exclusion applies to ATMs which are identified and valued separately from other property for rating purposes. Many ATMs are not valued separately but are included within the valuation of the building of which they are part (eg banks and shops). The exclusion does not affect the eligibility of such host properties for rates relief.
4. In January 2018, a rating agent acting on behalf of an ATM ratepayer, Cardtronics UK Ltd, brought a legal challenge against a local authority for the non-award of SBRR in relation to its ATM sites in the county. Cardtronics UK Ltd is part of a multi-national company which operates ATMs at sites across the UK.
5. The High Court concluded that ATMs were not ECA and were not excepted hereditaments for the purposes of SBRR. This has created confusion as to whether ATMs, and potentially other ECA, are eligible for SBRR. It also conflicts with the policy intention behind the scheme which was developed for the purpose of supporting small businesses.
6. This statutory instrument, the Non-Domestic Rating (Small Business Relief) (Wales) (Amendment) Order 2019 (the 2019 Order), clarifies the treatment of ATMs in respect of SBRR. It amends the Non-Domestic Rating (Small Business Relief) (Wales) Order 2017 (the 2017 Order), to clarify that ATMs are not eligible for SBRR, in line with the purpose of the scheme.

Matters of special interest to the Constitutional and Legislative Affairs Committee

7. No matters of special interest to the Constitutional and Legislative Affairs Committee have been identified.

Legislative background

8. The powers of Welsh Ministers to make an order providing relief for certain ratepayers are contained in section 43(4B)(b) of the Local Government Finance Act 1988. One such Order is the 2017 Order.
9. Article 2 of the 2017 Order clarifies the meaning of an excepted hereditament for the purposes SBRR. Amending article 2, through the 2019 Order, provides clarity on the treatment of ATMs in respect of SBRR.
10. The powers of the Secretary of State in paragraph 2(8) of Schedule 6 to the 1988 Act were transferred, in relation to Wales, to the National Assembly for Wales by the National Assembly for Wales (Transfer of Functions) Order 1999. The Local Government Finance Act 1988 is an enactment referred to in Schedule 1 and transferred by Article 2 of that Order. The functions of the National Assembly for Wales were subsequently transferred to the Welsh Ministers under section 162 and paragraph 30 of Schedule 11 to the Government of Wales Act 2006.

Purpose and intended effect of the legislation

Primary purpose of the legislation

11. A form of SBRR has been in place in Wales since 2008. Since its inception, it has been designed to provide support for occupied small business premises. It is established Welsh Government policy to exclude separately valued ATMs from eligibility for SBRR.
12. The primary purpose of this statutory instrument is to revise the criteria for eligibility for SBRR, to clarify that separately valued ATMs are not eligible for SBRR, in line with the long-standing policy position. The instrument would not affect the eligibility of small businesses which meet the criteria for SBRR.
13. This would have the effect of amending the 2017 Order and make it clear that such ATMs are not eligible for SBRR from 1 April 2020, regardless of whether they are considered to be electronic communications apparatus.

The Impact on ATMs and SBRR

14. Following the court ruling, certain ATMs may be eligible for SBRR. This has resulted in increased costs for the scheme and reduced the contribution these properties make to the non-domestic rates pool. Importantly, it means resources intended to support small businesses are diverted elsewhere.
15. As a result of the ruling, it is estimated that around 350 separately valued ATMs could be eligible for SBRR, increasing the cost of the Small Business Rates Relief by almost £700,000. The instrument would exclude these ATMs in Wales from relief. Separately valued ATMs were not previously eligible for relief and may have seen a reduction in their NDR bill as a result of the court ruling. The effect of the legislation is to confirm the intended treatment of such property.

16. The 2019 Order would not preclude ATMs from benefitting from other forms of rates relief if this is considered appropriate or necessary. For example, where an individual ATM is considered to be of particular community value, a local authority may make use of its share of the £2.4m additional funding provided by Welsh Government in 2019-20 for discretionary relief. Targeted relief for ATMs would represent more effective use of the available resources.

Consultation

17. A public consultation sought views on draft legislation. The technical consultation was launched on 18 September 2019 and closed on 30 October.
18. It asked stakeholders for views on the proposed order with respect to how the provisions could be administered and enforced.
19. The consultation was published on the Welsh Government website and was issued to the following organisations:
 - Members of the Welsh Ratepayers Forum
 - Welsh Retail Consortium
 - Federation of Small Businesses
 - Confederation of British Industry Wales
 - All local authorities
 - Welsh Local Government Association
 - Valuation Tribunal for Wales
 - Valuation Office Agency
 - Institute of Revenues, Rating and Valuation
20. Nine consultation responses were received. The breakdown of responses is as follows.
 - Five local authorities
 - Welsh Local Government Association
 - Two professional bodies
 - One individual
21. Respondents generally expressed appreciation for the clarity provided by the draft 2019 Order. Local authority responses raised the need for changes to be made by January 2020 at the latest to allow for processed to be adapted in time for 1 April 2020.
22. Around half of respondents commented on the impact on rural communities, with one respondent suggesting extended use should be made of discretionary relief for ATMs.
23. The purpose of the consultation was to gather views on the technical aspects of the draft 2019 Order. The policy position has been long-standing since a form of SBRR was introduced in 2008. The 2017 Order provides the basis for the permanent SBRR scheme introduced on 1 April 2018.

24. The consultation prior to the introduction of the permanent scheme referred to the exclusion of ATMs from eligibility for the relief. Following the consultation, ATMs were not considered small businesses and as such should not be eligible for SBRR.
25. The consultation on the 2019 Order and the summary of responses can be found at:
<https://gov.wales/non-domestic-rating-small-business-relief-wales-amendment-order-2019>

Regulatory Impact Assessment

26. The Welsh Ministers' Code of Practice on the carrying out of Regulatory Impact Assessments was considered in relation to these amendments.
27. A Regulatory Impact Assessment has been conducted and is given in Part 2 of this document.

PART 2 – REGULATORY IMPACT ASSESSMENT

OPTIONS

Option 1 – Do nothing: accept the changes resulting from the High Court ruling and allow SBRR to be awarded for separately valued ATMs

No changes would be made to legislation and the effect of the court ruling would remain, allowing certain separately valued ATMs to be eligible for SBRR.

Option 2 – Legislative amendments to make it explicit that separately valued ATMs are not eligible for SBRR relief

The effect of amendments would be to confirm the long-standing policy position and separately valued ATMs would not be eligible for SBRR.

COSTS AND BENEFITS

The options have been costed using the latest available information.

Option 1 – Do nothing: accept the changes resulting from the High Court ruling and allow SBRR to be awarded for separately valued ATMs

Costs

The effect of making no change would be to increase the cost of the SBRR scheme on a permanent basis. For 2019-20, the cost of providing SBRR to separately valued ATMs is estimated to be almost £700,000. This would be a direct and recurring cost to the Welsh Government Budget.

Benefits

If eligible for SBRR, the operational costs for separately valued ATMs would be reduced.

Option 2 – Make legislative amendments to make it explicit that separately valued ATMs are not eligible for SBRR relief

Costs

This could result in increased rates bills for 350 separately assessed ATMs. There is a risk that excluding ATMs from eligibility for the relief might impact on the number and location of ATMs in Wales. This risk was considered and accepted prior to the introduction of the permanent scheme.

Benefits

Removing separately assessed ATMs from the SBRR scheme would ensure the relief supports small businesses as intended. It would reduce the overall cost of the scheme and increase the contribution to the NDR pool made by ratepayers.

This would result in additional revenue for local services and ensure rates relief for businesses is targeted more effectively.

The Order would also provide clarity for ratepayers and local authorities regarding eligibility for SBRR.

Competition Assessment

The Order has been scored against the competition filter test which indicated that there will be no detrimental effect on competition.

Post implementation review

The Welsh Government reviewed the Small Business Rates Relief Scheme before introducing the permanent scheme on 1 April 2018. We are continuing to develop the scheme and to monitor its impact.

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Ein cyf/Our ref MA/JM/5235/19

Lynne Neagle AC
Cadeirydd
Y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg

Llŷr Gruffydd AC
Cadeirydd
Y Pwyllgor Cyllid

Mick Antoniw AC
Cadeirydd
Y Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol

7 Ionawr 2020

Annwyl Gadeiryddion,

Rwy'n ysgrifennu atoch i'ch hysbysu y cafodd Memorandwm Esboniadol wedi'i ddiweddarau ei osod gerbron y Cynulliad Cenedlaethol heddiw mewn perthynas â Bil Plant (Diddymu Amddiffyniad Cosb Resymol) (Cymru).

Mae'r Memorandwm Esboniadol yn adlewyrchu'r newidiadau a wnaed i'r Bil gan y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg yn ystod trafodion Cyfnod 2. Mae hefyd yn darparu data a thystiolaeth newydd neu ychwanegol sydd wedi dod i law ers cyhoeddi'r Memorandwm Esboniadol gwreiddiol wrth gyflwyno'r Bil ym mis Mawrth 2019.

Cynhaliwyd Cyfnod 2 o'r broses ddeddfwriaethol rhwng 18 Medi a 24 Hydref 2019. Mae gwelliannau'r Llywodraeth mewn perthynas â dyletswydd i godi ymwybyddiaeth ac i gynnal adolygiad ar ôl gweithredu – ill dau'n argymhellion o Adroddiadau Pwyllgor Cyfnod Craffu 1 – wedi'u cytuno. Cytunwyd hefyd ar welliant y Llywodraeth i ddarparu sicrwydd mewn perthynas â chychwyn darpariaeth graidd y Bil: cael gwared ar yr amddiffyniad cosb resymol.

Bu datblygiadau o ran y data sylfaenol sydd ar gael ar gyfer y gwasanaethau cymdeithasol. Rwyf wedi ysgrifennu ar wahân ar y mater hwn at Gadeirydd y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg a Chadeirydd y Pwyllgor Cyllid.

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1NA

Gohebiaeth.Julie.Morgan@llyw.cymru
Correspondence.Julie.Morgan@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Mae'r prif newidiadau perthnasol i'w nodi yn y Memorandwm Esboniadol diwygiedig fel a ganlyn:

Pennod 2 (Cymhwysedd Deddfwriaethol)

Mae'r adran hon wedi'i diweddarau i roi rhagor o wybodaeth am ddadansoddiad Llywodraeth Cymru o gydweddoldeb y Bil ag erthygl 8 a 9 o hawliau'r confensiwn a chyfraith yr Undeb Ewropeaidd (paragraff 2.3).

Pennod 3 (Amcan a diben y polisi a'r effaith y bwriedir i'r ddeddfwriaeth ei chael)

- Mae'r adran 'Cyd-destun' wedi'i diweddarau i adlewyrchu'r datblygiadau deddfwriaethol diweddaraf mewn perthynas â'r Bil (paragraffau 3.8 a 3.9).
- Yn yr adran 'Diben y Bil ac effaith y bwriedir iddo ei chael' darperir gwybodaeth am yr ymchwil a gomisiynwyd gan Lywodraeth Cymru ar safbwyntiau ar gosbi corfforol a gyhoeddwyd wedi i'r ddeddfwriaeth gael ei chyflwyno ym mis Mawrth. Cafodd y Pwyllgor wybod am yr ymchwil hwn pan gafodd ei gyhoeddi ym mis Mehefin. Er mwyn rhoi sylw i'r ymchwil hwn, rydym hefyd wedi diweddarau'r adrannau canlynol o'r Memorandwm Esboniadol – paragraffau xi a xii; 3.32, 3.56 - 3.59.
- Mae'r adran 'Cefnogi'r broses o weithredu'r Bil' wedi cael ei diweddarau i adlewyrchu datblygiadau o ran darparu cymorth rhianta sy'n cynnwys diweddarau ein hymgyrch 'Magu Plant. Rhoi amser iddo' yr ydym yn bwriadu ei ehangu i gynnwys ystod oedran ehangach o rieni (paragraff 3.70); a darparu rhaglen Plant Iach Cymru ac adnoddau cysylltiedig (paragraff 3.72, 3.73 a 3.74).

Pennod 4 (Ymgynghori)

- 'Cymorth i rieni' – mae'r wybodaeth ddiweddaraf am ein Grŵp Arbenigwyr Rhianta wedi'i darparu. Bydd y Grŵp yn gweithio gyda Llywodraeth Cymru i ystyried canlyniadau'r ymarfer mapio a gynhaliwyd gennym i archwilio graddau'r cymorth rhianta a ddarperir ar hyn o bryd ledled Cymru (paragraff 4.8).
- 'Yr effaith ar gyrff cyhoeddus' a 'Canllawiau/hyfforddiant i gefnogi gweithwyr proffesiynol rheng flaen' – darperir gwybodaeth yn yr adrannau hyn am y Grŵp Gweithredu Strategol a grwpiau gorchwyl a gorffen cysylltiedig (paragraff 4.13 - 4.18)
- Mae paragraff 4.15 yn adlewyrchu'r newidiadau i'r trefniadau cychwyn a wnaed i'r Bil gan y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg yn ystod trafodion Cyfnod 2.

Pennod 5 (Y pŵer i wneud is-ddeddfwriaeth)

Mae'r Tabl wedi'i ddiweddarau i adlewyrchu'r pŵer yn y Bil fel y'i diwygiwyd ar ôl trafodion Cyfnod 2.

Penodau 6 i 8 (Asesiad Effaith Rheoleiddiol)

Pennod 6: Crynodeb o'r Asesiad Effaith Rheoleiddiol

Mae'r adran hon wedi cael ei diweddarau gyda ffigurau diwygiedig ar gyfer costau gweinyddol sefydliadau er mwyn diweddarau'r canllawiau; costau y tu allan i'r llys, adolygiad ar ôl gweithredu (arolygon o ymwybyddiaeth ac agweddau) a chodi ymwybyddiaeth.

Mewn ymateb i argymhelliad 20 y Pwyllgor PPIA, mae'r adran 'Costau heb eu meintoli' wedi ei diweddarau gyda gwybodaeth bellach lle mae'r amcangyfrif gorau o gostau o'r fath bellach wedi ei ddarparu neu ceir eglurhad am pam nad ydym wedi gallu gwneud hyn.

Mae'r adran 'Tystiolaeth, rhagdybiaethau ac ansicrwydd allweddol' wedi'i diweddaru i ddarparu gwybodaeth am yr ymchwil a gomisiynwyd gan Lywodraeth Cymru ar agweddau tuag at gosbi corfforol a gyhoeddwyd ym mis Mehefin.

Pennod 8. Costau a Manteision

Mae'r adrannau canlynol wedi'u diweddaru:

- 'Cyflwyniad i benodau 8 a 9' – mae paragraff 8.2 yn hysbysu'r darllenydd bod y Memorandwm wedi'i ddiweddaru i roi sylw i newidiadau ers cyflwyno'r Bil. Mae paragraff 8.9 yn rhoi gwybodaeth am y Grŵp Gweithredu Strategol a grwpiau gorchwyl a gorffen cysylltiedig
- 'Opsiw 1: Gwneud Dim' – Mae'r costau ar gyfer rhaglenni Llywodraeth Cymru wedi'u diweddaru
- 'Opsiw 2: Deddfu i ddiddymu amddiffyniad cosb resymol'
 - Mae paragraff 8.22 yn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf am y pŵer i wneud gorchmynion sydd wedi'i gynnwys yn y Bil.
 - Mae costau Llywodraeth Cymru ar gyfer codi ymwybyddiaeth wedi cael eu diweddaru i ystyried ymrwymiad y Dirprwy Weinidog dros lechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol i ymgyrch ddwys ym maes cyfathrebu a chodi ymwybyddiaeth (paragraff 8.28 – 8.32).
 - Mewn ymateb i argymhelliad 10 y Pwyllgor PPIA, mae adran newydd, 'Codi ymwybyddiaeth ymhlith plant', yn rhoi gwybodaeth am gynlluniau Llywodraeth Cymru a'r costau cysylltiedig ar gyfer codi ymwybyddiaeth ymhlith phlant.
 - 'Nodyn ar ddefnyddio data Seland Newydd i roi syniad o effaith bosibl y ddeddfwriaeth ar wasanaethau cymdeithasol, yr heddlu a'r system gyfiawnder' - Mae hwn wedi'i ddiweddaru i roi rhagor o wybodaeth am y gwahaniaethau rhwng Seland Newydd a Chymru (paragraff 8.44).
 - 'Awdurdodau Lleol - Gwasanaethau Cymdeithasol' – mewn ymateb i argymhelliad 4 y Pwyllgor Cyllid ac argymhelliad 6 adroddiadau Cyfnod 1 y Pwyllgor PPIA, darparwyd diweddariad ar ymdrechion i ddarparu data cywir ar gyfer llinell sylfaen o atgyfeiriadau i'r gwasanaethau cymdeithasol ac amcangyfrif o raddfa'r cynnydd mewn atgyfeiriadau ar ôl cychwyn y ddeddfwriaeth.
 - Mewn ymateb i argymhelliad 5 o adroddiad Cyfnod 1 y Pwyllgor Cyllid, mae adran newydd am gostau y tu allan i'r llys wedi'i hychwanegu at yr asesiad effaith rheoleiddiol i roi'r amcangyfrif gorau o'r costau sy'n gysylltiedig â chynllun dargyfeirio.
 - Mewn ymateb i argymhelliad 6 y Pwyllgor Cyllid, mae'r adran 'Y Weinyddiaeth Gyfiawnder – Gwasanaeth Llysoedd a Thribiwnlysoedd ei Mawrhydi' yn rhoi dadansoddiad i ganfod a oes modd sefydlu cysylltiad rhwng atgyfeiriadau amcangyfrifedig at yr heddlu ac erlyniadau am droseddau a fyddai yn y gorffennol wedi cael eu cwmpasu gan yr amddiffyniad o gosb resymol (paragraffau 8.50-8.58).
 - Mae adran newydd, 'Cefnogi gweithredu', wedi'i hychwanegu ar gyfer costau sy'n gysylltiedig â gweithredu. Mewn ymateb i argymhelliad 9 y Pwyllgor Cyllid, mae hyn yn cynnwys y costau sy'n gysylltiedig â'r adolygiad ar ôl gweithredu. Mewn ymateb i argymhelliad 8 yn adroddiad Cyfnod 1 y Pwyllgor

Cyllid, mae'r adran hon yn darparu'r costau sy'n gysylltiedig â Grŵp Gweithredu Strategol Llywodraeth Cymru a grwpiau gorchwyl a gorffen cysylltiedig. Cytunais i ddarparu'r costau sy'n gysylltiedig â gweithgareddau'r Grŵp Gweithredu ar wahân, fodd bynnag, er hwylustod y Pwyllgor, ac i alluogi'r gwariant hwn i gael ei weld o fewn cyd-destun cyffredinol costau sy'n gysylltiedig â gweithgarwch gweithredu, rwy'n darparu'r wybodaeth hon yn yr RIA.

- Mewn ymateb i argymhelliad 7 y Pwyllgor Cyllid, ychwanegwyd adran newydd, sef 'Costau trosiannol – diweddarau canllawiau a hyfforddiant' at yr Aseiad Effaith Rheoleiddiol i roi'r amcangyfrif gorau o'r costau sy'n gysylltiedig â sefydliadau'n diweddarau canllawiau ac yn darparu hyfforddiant ar gyfer staff.
- Mae'r 'Tabl crynhoi costau' wedi'i ddiweddarau i gymryd i ystyriaeth o gostau ychwanegol sydd wedi'u hychwanegu at yr RIA.

Pennod 9 (Aseidiadau Effaith Penodol)

Mae'r crynodeb o'r aseiad effaith integredig a'r atodiadau sy'n ymwneud â hawliau plant, cydraddoldeb a'r Gymraeg wedi cael eu hadolygu a byddant yn cael eu cyhoeddi ar wefan Llywodraeth Cymru cyn Cyfnod 3.

Pennod 10 (Adolygu ar ôl gweithredu)

Mae'r adran hon wedi cael ei diweddarau er mwyn rhoi rhagor o wybodaeth am gynlluniau gweithredu Llywodraeth Cymru.

Nodiadau Esboniadol

Mae'r Nodiadau Esboniadol, sy'n cyd-fynd â'r Memorandwm Esboniadol diwygiedig, yn adlewyrchu'r gwelliannau i'r Bil a wnaed yng Nghyfnod 2.

Atodiadau

Atodiad 4: Effeithiau posibl ar unigolion a sefydliadau

Mae'r adrannau canlynol wedi'u diweddarau:

- 'Tystiolaeth gan blant' – sy'n rhoi rhagor o wybodaeth gan y Weinyddiaeth Gyfiawnder ar nifer y cyfryngwyr gweithredol cofrestredig (paragraff 29).
- 'CAFCASS Cymru' – sy'n rhoi rhagor o wybodaeth am y modd y mae CAFCASS Cymru yn ystyried sut i fonitro niferoedd y cyhuddiadau o gosb gorfforol gan rieni yng nghyd-destun ymglyfreitha rhwng cyplau sydd wedi gwahanu (paragraffau 45 – 47).
- 'Effaith ar y broses' - sy'n rhoi teitl Canllawiau Statudol, Rhan 7, Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014 (paragraff 55).
- 'Cyfrifoldebau athrawon ar ddiogelu' - sy'n rhoi rhagor o wybodaeth am ddyletswyddau athrawon i roi gwybod am bryderon diogelu (paragraff 58).

Atodiad 5: Cofnodion Troseddol a'r Gwasanaeth Datgelu a Gwahardd

Yn yr adran 'Gwiriadau manylach' darperir gwybodaeth bellach ar ddatgelu gwybodaeth ddi-gollfarn, gan gynnwys data sy'n ymwneud â gwiriadau DBS manylach (paragraffau 10, 11, 16, 18, 19 ac 20).

Atodiad 6: Defnyddio data Seland Newydd fel esiampl ar gyfer amcangyfrifon yng Nghymru

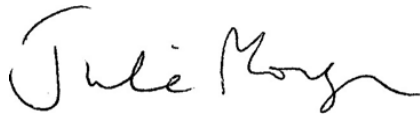
Yn yr adran 'Gwahaniaethau rhwng y ddeddfwriaeth yn Seland Newydd a'r hyn a gynigir yng Nghymru', darparwyd gwybodaeth ychwanegol am gyfnodau cychwyn yn Seland Newydd a Chymru (paragraff 9).

Atodiad 8: Cynllun Gwaith Gweithredu Lefel uchel

Mewn ymateb i argymhelliad 8 y Pwyllgor Cyllid, ychwanegwyd adran newydd, sy'n rhoi gwybodaeth am brif weithgareddau ein grŵp gweithredu strategol a grwpiau gorchwyl a gorffen cysylltiedig. Mae hefyd yn ymdrin â'n cynlluniau mewn perthynas â chodi ymwybyddiaeth. Mae hon yn ddogfen fyw y gall fod angen iddi esblygu wrth i'r gwaith ynghylch gweithredu fynd rhagddo.

Edrychaf ymlaen at barhau i weithio gydag Aelodau wrth i'r Mesur fynd drwy broses y Cynulliad.

Yn Gywir

Julie Morgan AC/AM

Y Dirprwy Weinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol
Deputy Minister for Health and Social Services

Cadeiryddion y Pwyllgorau
Cynulliad Cenedlaethol Cymru

16 Rhagfyr 2019

Annwyl Cadeirydd,

Y Pwyllgor ar Ddiwygio Etholiadol y Cynulliad

Fel y gwyddoch, cafodd y **Pwyllgor ar Ddiwygio Etholiadol y Cynulliad** ei sefydlu gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru ym mis Medi 2019. Ei gylch gwaith yw archwilio argymhellion y **Panel Arbenigol ar Ddiwygio Etholiadol y Cynulliad**. Rwy'n ysgrifennu atoch i'ch gwahodd i rannu eich barn ar y goblygiadau posibl i bwyllgorau'r Cynulliad a allai ddeillio o unrhyw newid ym maint y Cynulliad.

Yn benodol, byddem yn croesawu sylwadau eich Pwyllgor ar y materion a ganlyn:

- Pa un a yw maint cyfredol y Cynulliad wedi arwain at unrhyw oblygiadau neu gyfyngiadau o ran gwaith eich Pwyllgor neu'r modd yr ydych yn mynd ati i wneud gwaith craffu ar bolisiau, deddfwriaeth a materion ariannol yng nghydestun y materion hynny sydd o fewn eich cylch gwaith.
- Sut y gallai unrhyw newidiadau diweddar neu ddisgwyliedig i bwerau neu gyfrifoldebau'r Cynulliad, neu'r cyd-destun cyfansoddiadol ehangach, effeithio ar gylch gwaith eich Pwyllgor neu'r modd yr ydych yn ymgymryd â'ch rôl.
- Pa un a allai cynnydd ym maint y Cynulliad arwain at unrhyw oblygiadau o ran gwaith pwyllgorau'r Cynulliad, gan gynnwys y gwasanaethau cymorth y maent yn eu cael.

Cynulliad Cenedlaethol Cymru
Bae Caerdydd, Caerdydd, CF99 1NA

✉ SeneddDiwygio@cynulliad.cymru

☎ 0300 200 6565

National Assembly for Wales
Cardiff Bay, Cardiff, CF99 1NA

✉ SeneddReform@assembly.wales,

☎ 0300 200 6565

Byddem hefyd yn croesawu gwybodaeth am sut y mae eich Pwyllgor yn asesu effaith ei waith craffu, ac enghreifftiau o waith craffu effeithiol neu enghreifftiau o gyfleoedd a gollwyd. Byddai'n ddefnyddiol cael eich ymateb erbyn **dydd Llun 27 Ionawr 2019**.

Byddaf yn gwneud datganiad llafar yn y Cyfarfod Llawn ddydd Mercher 8 Ionawr 2020 er mwyn rhannu'r wybodaeth ddiweddaraf am waith y Pwyllgor. Yn y cyfamser, os oes gennych unrhyw gwestiynau am waith y Pwyllgor, neu os ydych o'r farn y byddai'n ddefnyddiol i chi gwrdd â rhywun i drafod y materion hyn, cysylltwch â Chlerc y Pwyllgor, Helen Finlayson drwy anfon neges e-bost at SeneddDiwygio@cynulliad.cymru neu drwy roi galwad ar 0300 200 6341.

Yn gywir,

Dawn Bowden AC
Cadeirydd y Pwyllgor ar Ddiwygio Etholiadol y Cynulliad

Croesewir gohebiaeth yn Gymraeg neu yn Saesneg.

We welcome correspondence in Welsh or English.

